

Молодий Комуніст

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 8 грудня
1939 року.

№ 16 (3991).

СУБОТА

16

КВІТНЯ 1988 р.

Ціна 8 коп.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

Про Пленум Центрального Комітету Компартії України

8 квітня відбувся Пленум Центрального Комітету Компартії України.

На розгляд Пленуму було внесено питання «Завдання партійних організацій республіки по здійсненню перебудови середньої і вищої школи відповідно до рішень лютневого (1988 р.) Пленуму ЦК КПСР». З доповіддю виступив секретар ЦК Компартії України Ю. Н. ЄЛЬЧЕНКО.

В обговоренні взяли участь: тт. В. А. ІВАШКО — перший секретар Дніпропетровського обкому партії, В. М. КАВУН — перший секретар Житомирського обкому партії, М. В. ЛОБОВ — різнорічковий виробничого об'єднання, Сумська область, І. С. ПЛЮЩ — голова виконкому Київської обласної Ради народних депутатів, М. В. ФОМЕНКО — міністр освіти УРСР, В. І. ЦИБУХ — перший секретар ЦК ЛКСМУ, Є. В. КАЧАЛОВСЬКИЙ — перший заступник Голови Ради Міністрів УРСР, В. Д. ПАРХОМЕНКО — міністр вищої і середньої спеціальної освіти УРСР, П. А. ЗАГРЕБЕЛЬНИЙ — письменник, М. Ф. КИРКАЧ — ректор Харківського

політехнічного інституту імені В. І. Леніна, О. А. ЗАХАРЕНКО — директор Сахнівської середньої школи Корсунь-Шевченківського району Черкаської області, народний учитель СРСР, Г. І. БАНДРОВСЬКИЙ — перший секретар Закарпатського обкому партії, М. М. САНДУЛЯК — голова колгоспу імені Шевченка Вишницького району Чернівецької області, В. П. ІРЖАВЦЕВА — вчитель математики середньої школи № 1 м. Донецька, лауреат Державної премії СРСР, Я. С. ПІДСТРИГАЧ — голова Західного наукового центру, директор Інституту прикладних проблем механіки і математики Академії наук УРСР, м. Львів, В. П. ПЛЕХАНОВ — член Військової ради — начальник Політичного управління Одеського військового округу, О. Я. САВЧЕНКО — завідувач лабораторією початкового навчання науково-дослідного Інституту педагогіки, доктор педагогічних наук, м. Київ, М. М. ПАЛТИШЕВ — викладач фізики Одеського середнього професійно-технічного училища № 1, народний учитель СРСР, В. П. ФОКІН — голова Державного планового комітету УРСР, Ю. О. ОЛЕНЕНКО — міністр культури УРСР.

На Пленумі виступив член Політбюро ЦК КПСР, перший секретар ЦК Компартії України В. В. ЩЕРБИЦЬКИЙ.

В обговореному питанні Пленум прийняв постанову, яку опубліковано в пресі.

У роботі Пленуму взяв участь заступник завідувача Відділом науки і навчальних закладів ЦК КПСР Г. С. СТРИЖОВ.

Дім, якого в них нема

ЖУРНАЛІСТ ЗМІНЮЄ

Дім — це тільки мама й тато, добрі, ласкаві. Такого дому в них нема. Є тільки будинок, дитячий. І в ньому вони живуть з надією, що колись будуть мати і дім...

МИ ПРОДОВЖУЄМО ПУБЛІКАЦІЇ ПІД РУБРИКОЮ «ЖУРНАЛІСТ ЗМІНЮЄ ПРОФЕСІЮ». СЬОГОДІШНІЙ МАТЕРІАЛ — З КІРОВОГРАДСЬКОГО ДИТЯЧОГО БУДИНКУ. В ЯКОМУ ПОБУВАЛА НАШ КОРЕСПОНДЕНТ.

ПРОФЕСІЮ

ДЕНЬ перший. Дуже хвилювалася, не могла собі уявити, якою вона буде, перша зустріч. Готувала себе, настроювала, але, що доведеться стільки пережити, придушувати гіркий клубок, який раптом підступав до горла, не думала. Така тут велика концентрація дитячого болю, душевного болю, що не те клубок — ціла гірка хвиля могла часом докотитися. Навіть від однієї тільки думки (тобто факту), що донині ще існують дитячі будинки. Те, чим ми колись гордилися, стало тепер нашою бідою і нашим соромом. І вони не тільки існують, їх ще побільшало. Побільшало чорнооких, веселих, рудих, кучерявих, веснянкуватих, вередливих їхніх мешканців. «Я думав, — згадалися слова нашого позаштатного автора, — що ми, повосенні діти, будемо останніми випускниками дитячих будинків»...

— Доб-рий день! — привіталися усі разом. — Ми вже зарядку зробили: ось так, ось так, — кумедно показали. — І поспідали.

В. В. Чернова, вихователька молодшої групи, саме причісувала дівчаток, які обступили її з стрічками в руках. Разом справилися швидко.

Так розпочалося моє перебування в Кіровоградському дитячому будинку. Трохи заспокоїлася, бо думала, що діти тут відлюдкуваті: живуть тільки тут, за браму, особливо менші, не так вже й часто виходять. Автобуса свого дитбудинку не має, все обіцяють дати. Уявити страшно: одні й ті ж стіни, той самий двірник. Безвихідь...

Але діти, як діти. Обступили, зразу почали знайомитися, обдивлятися, розпитувати.

А потім — заняття-гра. Дмитрик Давиденко, молодчина, швидко справляється. І Артем Никифоров такий. Максим Кургузов, як дзига на місці всидіти ніяк не міг. Взяла на руки — моїм годинником почав бавитися. Далі тихенько: «Мамо, коли ми вже додому підемо!». Вперше чужа дитина назвала мене мамою. А що я могла йому сказати! Страшно, коли не можеш сказати дитині правди... Згодом я зрозуміла, що мамами вони називають майже всіх вихователюк, нянь, усіх, хто до них прийде. А дитбудинківський шофер для них — тато...

Найважче малюків збирати надвір, хоча вони самі вже можуть одягтися. Нас троє (ще няня) ледве справилися. Кожен показував, чи правильно одягає колготки, хтось не міг зашпилювати пальто, а непосидючий Максим ще й шкоду надумав зробити: порозв'язував мамі Олі (няні О. Л. Жариковій) фартух. Поки усі були готові, ми аж впріли.

Все-таки забагато тут дітей на одну няню і виховательку. Щоб тільки підійти до кожного (а їх 19) — скільки треба часу. А приголубити? Підняла на руки Юру Демчука, а він, міцно обхопивши мене за шию, заговорив: «Ой, боюся» — і дух затамував (дитина боїться на руках!). Не звинувачую виховательку, бо коли я підняла дітей десять підряд — вони зразу ж усі захопили на руки — то...

[Закінчення на 5-й стор.]

Сьогодні — Все-союзний комуністичний суботник, присвячений 118-й річниці з дня народження В. І. Леніна.

2

стор.

Клуб «На дозвіллі» — 12 стор.

своїша
НОМЕРА

«ЧИТАЧ — ГАЗЕТА — ЧИТАЧ»: ЛИСТИ ПРО РІЗНЕ — ЛЮДСЬКЕ ШАСТЯ, ПОДІЇ, БІЛЬШІД НЕСПРАВЕДЛИВОСТІ...

6-7 стор.

КОМСОМОЛІЯ - НАШЕ ІМ'Я,
НАШЕ МЕСТО - ПЕРЕДНІЙ КРАЙ

Планат художника В. Босенна, випущений Політвидавком України.

(Фотохроніка РАТАУ).

Інформація

ВДЯЧНУ
ПАМ'ЯТЬ
ЗБЕРЕГЛИ

За традицією переважна більшість комсомольців і молоді Світловодська у день Всесоюзного комуністичного суботника працюватиме на робочих місцях. Зароблені кошти плануються перерахувати у фонд п'ятиріччя та на соціальний розвиток міста.

Проте є у нинішньої «червоної суботи» і істотна відмінність від попередніх: міськомкомсомолу створив три ініціативні групи, котрі займатимуться благоустроєм міськ. масового відпочинку людей, трудитимуться біля пам'яток і місць, пов'язаних з історичним минулим рідного краю. Зокрема, близько 200 молодих представників промислових підприємств, зайнятих у невиробничій сфері, впорядковуватимуть

парк імені Шевченка, ще дві групи комсомольців виїдуть до сіл Таборище та Бабичівка, де заплановано реконструювати пам'ятники загиблим воїнам та партизанам Великої Вітчизняної.

Наш кор.

ЗА
ВЕРСТАТОМ—
ІНЖЕНЕР

Разом зі своїми товаришами по Спілці — робітниками Кіровоградського заводу радіовиробів одягнуть спеціалісти у день «червоної суботи» і «ітеерівці», які стануть за верстати в другому та третьому цехах заводу. Вони складатимуть динаміки, трансформатори.

Частина молоді поїде в село Бережнине, де трудитиметься у підшефному таборі праці і відпочинку школярів. Зокрема, ремонтуватимуть і фарбуватимуть меблі, займатимуться благоустроєм території.

До речі, комсомольці працюватимуть і на благоустрої території свого підприємства.

Всі півтори тисячі спілчан нашого заводу зобо-

в'язалися в день «червоної суботи» підвищити продуктивність праці, а ті, хто буде зайнятий безпосередньо на виробництві, — виготовляти продукцію тільки високої якості.

І. РУБАН,
секретар комітету
комсомолу Кірово-
градського
заводу
радіовиробів.

САМІ
ЗБУДУЄМО
СПОРТЗАЛ

Понад 80 спілчан Кіровоградського тролейбусного управління зустрінуть Всесоюзний Ленінський комуністичний суботник на робочих місцях. Частина комсомольців наводитиме лад в приміщенні колишньої ремонтної майстерні.

«Червона субота» нам запам'ятається не тільки масовим виходом і ударною працею, а й тим, що собі підготуємо, а в подальшому й обладнаємо в колишній майстерні спортивну кімнату.

Л. БІЛОВОЛ,
заступник секретаря
комітету комсомолу
Кіровоградського
тролейбусного парку.

СУБОТНИК

УВАГА! УВАГА!

Обком ЛКСМ України і редакція тижневика «Молодий комунар» дають старт обласному соціалістичному змагання молодих доярок, присвяченому 70-річчю ювілею ВЛКСМ.

Власне, трудове суперництво вже триває, кожна молода доярка має на особистому рахунку певну кількість молокопродукції, виробленої з початку року. Саме тому ми вирішили враховувати індивідуальні результати роботи тваринниць, показані з 1 січня до 1 листопада. Ось хто очолює змагання нині:

Наталія ЖЕЛЬМАН з колгоспу «Родина» Маловисківського району, яка надоїла по 1375 кілограмів молока від корови.

Наталія РОСОВСЬКА з колгоспу імені ХХІІ з'їзду КПРС Добровеличківського району — 1355.

Ірина ЖУРАВЛІОВА з колгоспу імені Леніна Знам'янського району — 1353.

Наталія РОДНЮК з колгоспу «Путь Ильича» Знам'янського району — 1294.

Алла ДОНЧИК з колгоспу «Україна» Знам'янського району — 1207.

Людмила БАЛАБАСЬ з колгоспу «Росія» Онуфріївського району — 1182.

Світлана НАЙДА з колгоспу імені ХХ з'їзду КПРС Онуфріївського району — 1118.

Віра МАЙОРОВА з колгоспу імені Ульянова Ульяновського району — 1109.

Людмила ПИЛИПАСЬ з колгоспу «Дружба»

горськ. Спливало два роки, які здружили, випробували на міць нас, комсомольців. Незабаром з Кіровоградщини за комсомольськими путівками поїде недавно сформований загін молоді. Я, тепер уже ветеран цієї Всесоюзної комсомольської будови, хочу запевнити своїх земляків: їх зустрінуть там радо. А в тому, що вони виправдають довіру обласної комсомольської організації, що будуть працювати не гірше своїх земляків-попередників, — нема ніякого сумніву.

В. ШВЕЦЬ,
м. Магнітогорськ.

Онуфріївського району — 1096.

Віра СИРОТІНА з радгоспу імені Свердлова Бобриньського району — 1075.

Ганна МАРЕНКО з колгоспу імені Ульянова Ульяновського району — 1003.

Переможців змагання

молодих доярок чекають нагороди: безплатна турстична путівка по лінії

БММТ «Супутник» (перший приз), цінні подарунки та грамоти обкому комсомолу й редакції газети «Молодий комунар».

Наш тижневик регулярно (щомісяця) підбиватиме підсумки змагання, розповідатиме про його правофлангових.

ФУТБОЛ

КРАЩІ—
ЗАХИСНИКИ

Уже те, що кращими гравцями двох стартових матчів «Зірки» на своєму полі були визнані захисники (Валерій Самофалов у грі з торпедівцями Луцька та Сергій Улицький — з ровенським «Авангардом»), свідчить про беззубість кіровоградського нападу. Після шести турів в активі «Зірки» лише один забитий м'яч (до речі, він на рахунок захисника Йосипа Кароля) — найгірший результат у зоні.

Після двох Ігор вдома (з «Торпедо» — 1:1 та «Авангардом» — 0:0) команда гратиме у Вінниці та Хмельницькому.

Олег Третьяков і Валерій Никитинський, вже згаданий Ігор Рубан. Вони стояли, як мовиться, біля витоків.

Грав оркестр, лунали вітання. Люди отримували ордери на квартири. Прямо біля під'їздів. Не було тут гучних красномовних слів. Був результат — будинок!

Біля нього бігали діти. «Обживалися». Вони найперші відчували себе маленькими господарями: розмалювали асфальт, дівчатка скакали на «класиках». Ну, справжнісінька виставка дитячої творчості!

Люди отримували ордери. Ті, кого вже привітали представники Ленінського і Кіровського райвиконкомів, П. Є. Логвеев і А. К. Навроцький, поспішали у свої квартири. Світлана Лобанова з «Червоної зірки» і Володимир Заголюк з «Гідросили» говорили, що їм навіть не віриться, що ідея вдалося втілити в життя, і своїми руками, працюючи на ДБК, спорудити будинок.

Зрештою, будинок це ще не МЖК. Головна ідея створення МЖК — не будівництво квартири, а будівництво себе, створення нових відносин, об'єднання молодих сімей в єдиний колектив, здатний повноцінно жити, виховувати дітей. А для цього, крім житлових бу-

динків, повинні бути і дитячі садки, і клуби за місцем мешкання, і спортивні споруди. І, повірте, це буде!

О. КОЛОМАЦЬКИЙ,
голова Кіровоградського МЖК-1.

У МЖК—
НОВОСІЛЛЯ!

Височить будинок на вулиці Жадова. Десятиповерховий. Емжеківський. Перший у Кіровограді...

Саме до нього минулого віаторка вервечками тягнулися молоді, схвилювано-радісні люди. Прямували сім'ї, тримаючи за ручки діти. Лунали вітання «Зі святом, друзі!».

Справді, то було свято. І йшли до нього п'ять років, від пам'ятної весни 1983-го, коли Ігор Рубан, теперішній секретар комітету комсомолу заводу радіовиробів, разом із товаришами обговорювали ідею створення в Кіровограді МЖК.

Минуло п'ять років. Важких. Були свої удачі й розчарування, відходили від оргкомітету люди, приходили нові. Однак сьогодні хочеться згадати добрим словом тих, завдяки кому підпер небо дев'ятьма поверхами в 102-му мікрорайоні міста наш емжеківський будинок. Це —

16 квітня 1988 року

ІЛЛІЧ ніколи не бував у нашому місті (як, до речі, взагалі на Україні), однак революційний рух у степовому краї тісно пов'язаний з його ім'ям. Не випадково однією з основних тем екскурсії для відвідувачів музею бойової і трудової слави, що існує при Новомиргородській школі-інтернаті більше двадцяти років, є тема «В. І. Ленін і наш край».

1917 року, брала участь у Жовтневій революції, причетна до створення Радянської Армії, організації нової радянської школи...

В телефільмі ми побачили її в один із трагічних днів життя В. І. Леніна, коли вона 30 серпня 1918 року передала йому по телефону рішення МК РКП(б), згідно якого Володимир Ілліч не повинен був їхати

цї був обраний Головою президії ЦК гідроавіації Чорного моря. Після зустрічі з В. І. Леніном приїхав у рідні місця будувати нове життя.

Є відомості й про те, що перший радянський командант колишнього Златополя (лютий 1919 — середина 1920 року) І. І. Лисов — член партії з дореволюційним стажем, двічі був на прийомі у В. І. Леніна. Він — учасник громадянської і Великої Вітчизняної воєн.

В пам'яті колишніх наших учнів, учителів і вихователів — зустрічі з ветераном революції, громадянської і Великої Вітчизняної воєн С. С. Бородиним (1897—1980). Він родом із Смоленщини, в Новомиргороді жив з 1929 року. Член КПРС з 1918 року, неодноразово слухав В. І. Леніна, навчаючись у Московській вищій стрілецькій школі. Текст спогадів С. С. Бородіна, фотографії, документи того часу експонуються в музеї.

Ці та багато інших матеріалів, які є в експозиції, допомагають якоюсь мірою задовольнити інтерес відвідувачів до історії рідного краю, що особливо зріс у нинішній революційний час перебудови, допомагають виховувати у молоді відданість справі Леніна, плекати почуття радянського патріотизму та соціалістичного інтернаціоналізму.

І. ОМЕЛЬЧУК,
член президії Новомиргородського правління Товариства охорони пам'яток історії та культури, завідувача музеєм.
м. Новомиргород

ІСКРИ З ВОГНИЩА ІСТОРІЇ

На початку 1902 року в Златополі (нині входить до Новомиргорода) під керівництвом Л. О. Краснобрідського було створено соціал-демократичний гурток, члени якого читали заборонену революційну літературу, в тому числі і лєнінську «Іскру». Відомо, що одним із розповсюджувачів «Іскри» був наш земляк А. Л. Прусаковський. Під час його арешту серед відібраних у нього листівок і брошур був номер лєнінської «Іскри» за 1 березня 1903 року. Не виключена можливість, що окремі примірники «Іскри» потрапляли сюди з Умані, де 1903 року підпільна друкарня передрукувала 41-й та 43-й її номери. В експозиції музею представлено знімок І. Волчкова (фотохроніка РАТАУ), на якому ми бачимо будинок, де знаходилася підпільна друкарня.

Переглядаючи багатосерійний телефільм «В. І. Ленін. Сторінки життя», ми побачили і соратників Ілліча, які відіграли свого часу визначну роль у революційному житті нашого краю. Найперше слід назвати Олександра Григоровича Шліхтера. Це він ще в січні 1893 року створив у нашому місті соціал-демократичний гурток. І хоч гурток проіснував тільки три місяці (розпався після арешту О. Г. Шліхтера), все ж він посприяв організованості стихійного народного руху, надав йому політичного спрямування.

В телефільмі про В. І. Леніна показано також Т. Ф. Людвінську. У нашому шкільному музеї їй присвячено окремий стенд. На одному із знімків — Тетяна Федорівна серед наших учнів. Комсомолка-відмінниця Ліда Назаренко підносить їй хліб-сіль на вишньому рушнику. На другому знімку голова ради дружини імені О. Матросова Наталя Пасічник пов'язує їй червоний галстук. Ця зустріч із Т. Ф. Людвінською відбулася в червні 1965 року в Музеї Революції під час екскурсії групи учнів до Москви... Т. Ф. Людвінська, член Одеського комітету РСДРП, в період революції 1905—1907 років привозила в Новомиргород нелегальну літературу, зустрічалася тут з керівником молодіжного соціал-демократичного гуртка Л. І. Камєнською. На наш перший лист до Тетяни Федорівни одержали книгу її спогадів про Ілліча «Великий, близький, простий». А невдовзі відбулася й та пам'ятна зустріч у Музеї Революції. Затамувавши подих, слухали ми розповідь цієї легендарної жінки. В 1903 році вона, шістнадцятирічна, назавжди пов'язала своє життя з партією більшовиків. Вона не лише читала твори В. І. Леніна, а й листувалася з ним.

У «Спогадах про Леніна» Н. К. Крупська згадує, що Ілліч був дуже вдячний «молодій пропагандистці Тамарі» за те, що вона «добросовісно і докладно описала збори одеських ремісників» і одразу відписав їй. Т. Ф. Людвінська як член комітету РСДРП виконувала доручення по збиранню продуктів і партійної літератури для повсталих моряків броненосця «Потьомкін», під час барикадних боїв була поранена... 1907 року за рішенням Одеського комітету поїхала до Петербурга і брала участь у конференції в Фінляндії. Там і відбулася перша зустріч з В. І. Леніном. Далі був Париж, школа в Лонджомо, лекції В. І. Леніна. На жаль, через хворобу довелося припинити навчання. Одного разу під час лекції Тетяна Федорівна сильно закашлялася. Інса Арманд помітила на її хустинці кров і одразу ж прийшла на допомогу. Вона відвела Тетяну Федорівну в гуртожиток. А після лекції прийшли Володимир Ілліч і Надія Костянтинівна. Через знайомого соціаліста їм удалося потім влаштувати її в санаторій під Берном.

виступати на завод Міхельсона. В нашому музеї є також матеріали про В. І. Леніна, надіслані В. К. Чураковою — петроградською більшовицею. Ми листувалися з нею близько десяти років. Тут її фото, спогади «За завданням Леніна» і «Запрошення до вальсу». Як же я була схвилювана, коли в програмі «Час» 31 грудня 1987 року почула її голос (у грамзапису) — рівно через 70 років після того пам'ятного новорічного вечора на Виборгській стороні, куди приїздили В. І. Ленін і Н. К. Крупська...

І. Я. Богущевський, який очолює у Новомиргороді боротьбу за Радянську владу і був головою Новомиргородського ревкому, трічі бував у Петрограді, в Смольному (в листопаді і грудні 1917 та в березні 1918 року). Трохи біографії. Народився Іван Якович в с. Петроострові 1892 року. 1913 призваний на флот. Служив матросом гідроавіації в Севастополі. Після перемоги Великої Жовтневої соціалістичної револю-

ПЕРЕСТУПИТИ СТЕРЕОТИП

Як подолати схоластичне теоретизування, що не тривожить людські душі, як розбудити в молоді прагнення до підвищення своєї політичної культури? Певно, це одне з головних питань перебудови політичної освіти. Слабка практична віддача ідейно-політичної роботи в минулому по-різному проявляється тепер: поперше, в формально-бюрократичному підході до організації політнавчання, по-друге, у невмінні слухачів відстоювати ідеали соціалізму, вести політичні дискусії. Сучасний рівень роботи шкіл молодих комуністів не забезпечує підготовки свідомого ведучого прощарку робітничої молоді, здатного не лише вчити, але і вчитися у мас. Адже песимістичний погляд молодих робітників на роль свого авангарду в перебудові автоматично стає перешкодою в боротьбі із застійними явищами на виробництві.

Чи ж потрібен дискусійний метод? Питання ніби чисто риторичне, але й досі організатори ідеологічної роботи не дійдуть якоїсь єдиної думки. Або, приміром, — якою має бути тривалість навчання в школах, де слухачі дуже різняться за віком, освіченістю і соціально-професійними ознаками? Які критерії ефективності підготовки молодих комуністів, що поповнюють школи посеред навчального року? Чи потрібна суспільно-політична практика для слухачів, які не мають закінченої середньої освіти? Відповідь на ці питання одна: лише тоді, коли комуніст є не бездумним споживачем політичної інформації, а людиною, здатною аргументовано доводити свою правоту, він може допомагати перебудові і словом, і ділом.

Біля Колгоспного ринку в Кіровограді є стенд, який дав свого часу й інформацію про пляцтво серед комсомольців Кіровського району. Названо прізвища молодих робітників, студентів, учнів профтехучилищ, які побували в медвентерезнику протягом кварталу. Така конкретна заадресованість дає можливість сформулювати громадську думку, націлити на проблему ідеологічний актив в тому числі й молодих

комуністів. Та саме вони, молоді комуністи, якраз найменше й задіяні в справі утвердження в колективах адорової моральної обстановки, в індивідуальній роботі з пияками, бракерами, літунами...

Соціологічне дослідження слухачів шкіл молодого комуніста (ШМК) Кіровського району обласного центру, яке проводилося протягом двох років, свідчить про те, що виробничі й політичні антивності цієї категорії слухачів тісно взаємозв'язані. Близько 60 процентів опитаних мають на своєму підприємстві стаж від 3 до 10, понад 17 процентів — більше 10 років, і це при тому, що 70 процентів їх склали люди віком від 21 до 28 років. Більшість слухачів, їхнє ядро складають висококваліфіковані робітники — 61 процент опитаних; керівники виробничих підрозділів і громадських організацій — 22 проценти. Остання обставина — наслідок певного стереотипу, згідно якого керівники навіть маленького виробничого підрозділу має бути членом КПРС. Лише 17 процентів слухачів ШМК — представники інтелігенції, службовців.

Переважає більшість опитуваних задоволення інтенсифікацією навчання, переходом до активних його форм, однак 30 процентів слухачів (в основному з числа людей розумової праці), схильні до лекційної форми.

Чимало молодих комуністів недооцінюють значення громадської роботи. Серед робітників масових професій тільки 35,5 процента вважає, що вона виробляє агітаційно-пропагандистські навички, тільки 45 процентів висококваліфікованих робітників переконана, що вона розвиває ініціативність і самостійність. На думку 54,5 процента керівників, громадська робота «розширює світогляд». І 63,8 процента представників інтелігенції та службовців — «виробляє вміння працювати в колективі».

Шлях до вироблення подібних навичок один: через надання молодим комуністам неформальних громадських доручень, через їхню активну участь у житті своїх трудових колективів.

В. КИРИЛЬЧУК — завідувач кафедрою, **І. СКЛОВСЬКИЙ** — доцент кафедри філософії Кіровоградського інституту сільськогосподарського машинобудування.

ЩЕ ПІВТОРА року тому тема держприймання будоражила уми багатьох людей, може, й далеких від виробництва, але явно заінтригованих заманливою, хоч трохи й казковою перспективою: увітись, перед придбанням телевізора чи магнітофона вже не доведеться проводити «опит» громадської думки, аби точно знати — який апарат ламається на другий день, а який — тільки через півроку. І не треба буде прокидатися раптово дощ за тем, що він вкорочує і без того швидкоплинне життя ваших черезників місцевого виробництва.

Сьогодні ж цей інтерес відчутно пішов на спад. Бо, справді, мало в кого вистачить терпіння «співпере-

цюємо без будь-якого перенавантаження, — розчарував мене представник держприймання, член бюро міського комсомолу Геннадій Карпушев.

Про те, що цех, не надриваючись, виконує план, можна було здогадатись уже по відсутності найменших ознак шаленої гонки. Всього разі, після повернення з ідеальної нічної не намагався увірвати лічені хвилини обідньої перерви для «наздоганяння» плану, лунала спокійна, розмірена музика, не відчувалося ажитажу і біля столу держприймання.

І лише Віталій Данилов, начальник іспитового стенду (через який проходить державний контроль готові виробів), зітхав:

«Тривожилися, що я буду зловживати — адже були в мене і друзі, і недруги, яні, мабуть, у кожного. Тільки для мене завжди було і залишається правилом — поважати чужу працю».

Цех

— Не треба мене зловляти і переконувати, дрібниці це чи не дрібниці, а порядок є порядок. — Геннадій, відміну від співбесідника, говорив спокійно, але твердо.

Щойно він повернув продукцію назад. Може й справді дрібниці: в коробці із запасними частинами не вистачало однієї деталі — стабелетрона. Щоправда, рідше вона й не потрібна була — у відповідності із замовленням-нарядом, на який орієнтувалися весь час. Але прийшло вже нове замов-

лення, де додався якраз той зловжасний стабелетрон.

Цілком можливо, що це просто помилка замовника, задумливо сказав Карпушев, коли хвиля «атаки» схлинула. — Тоді ж навіщо так суворі?

— А якщо ні! — Геннадій, мабуть, понахмурав, що поділявся сумнівами. — Документ є? Є! А це для нас закон. Ну, отримають замовники комплект, розпакують, глянуть... Якими будуть перші їхні слова, знаєш? «Навіщо так держприймання сидить...», тобто я.

— Гена, може тепер нам пред'явити коробки незапакованими, на всякий випадок?

Це знову ж таки про ці комплекти. Щоб вкласти туди одну деталь, робітникам довелося розкривати упаковку, а потім знову її заклеювати, і так в кожному з двадцяти комплектів. Тепер же, щоб не виконувати подвійну роботу, котра зайняла не менше години, пропонують на всякий випадок перевіряти коробки незапакованими.

Геннадій завагався, але сказав:

— Ні, зробимо, як належить.

Ми не маємо права йти на компроміси — це розхолоджує людину. Не знаю, може я й занадто вимогливий. Але скільки ми говорили про необхідність підвищення якості — більше абстрактно. Навіть п'ятиріччя якості оголосили — ви особисто відчували якісь її результати? І коли ми, нарешті, перейшли від слів до діла (бо далі вже нікуди), то компромісами можна тільки скомпрометувати початку справу. Що нелегко, згоден, — в ділі завжди важче, ніж на словах.

Не всім на заводі держприймання припало до душі. В тому числі і керівництву. Сьогоднішній день, мабуть, відзначається тим, що виявляються протиріччя, він показує, хто є хто. Не втримали прихованого незадоволення і керівники заводу — в минулому році розгорівся конфлікт. Спонукало до цього і складна ситуація: область не виконувала план по виробництву товарів народного споживання, і не в останню чергу винен в цьому Олександрійський електромеханічний. А тут — держприймання повернуло велику партію товарів.

Це була остання крапля, після якої керівникам групи держприймання було оголошено партійні стягнення. І лише після втручання рес-

Все частіше можна почути в приводу якості нашої роботи. Невже раніше не хотіли?

публиканських партійних органів та Держстандарту СРСР все було поставлено на свої місця.

За короткий час на заводі змінилось і керівництво, і партійний комітет, питанням якості тепер приділяється першочергова увага.

Втім, не треба тішитись ілюзіями, незадоволені суворими вимогами держприймання є й досі, однак...

Сергій КОСАРЕВ, наладчик (з тієї самої бригади, котру очолював Геннадій):

— За цей рік ми більше стали поважати себе, свою роботу. Хоча й раніше працювали, здавалось, ударно, але якщо допускали брак — особливо не засмучувалися.

Валентина Олексіївна КРУГЛЕНКО, бригадир мон-танників радіоапаратури:

ко залишають підприємство. Причини? Ось лише одна з них: останній житловий будинок здано у 1984 році, а нині черга на квартиру налічує близько тисячі чоловік.

Комітет комсомолу заводу

— Питання якості і комсомол? — секретар Анатолій Свешников на мить замислився. — Нещодавно, наприклад, провели рейд по якості товарів народного споживання. Результати? По-

ми, що традиційними формами роботи — рейдами «Комсомольського прожектора», «Екранами гласності» — тепер уже не обійтись, хоча і їх треба розвивати. Але головне, вважалося, пошук нових форм суто виробничої роботи, бо саме через грубі прорахунки у трудовому вихованні молодих робітників ми багато втратили за перший рік роботи в умовах держприймання, до речі, продовжуємо втрачати.

Кабінет керівника групи держприймання

Розмова Анатолія Івановича Дяченка зі своїм заступником Віктором Васильовичем Сорокіним в їхньому кабінеті нагадувала оперативну інформацію: в якому цеху і скільки зроблено повернень, де виникли суперечки з виробничниками.

— Тепер конфліктів значно менше, ніж в перші місяці нашої роботи, — говорить А. І. Дяченко. — За цей час зроблено багато — переглянуто 82 процента документів, внесено в неї 56 тисяч змін, привчаємо людей працювати, суворо дотримуючи документації. В умовах господаризації вводяться претензії одного цеху до іншого за неякісну продукцію, наряди робітникам закриваються тільки за високоякісну роботу. Результати? Будь ласка: ми перші в області атестували за вищою категорією якості один із видів товарів народного споживання, а саме — сокодавку. Або такі цифри: якщо на першому етапі роботи ми приймали 70 процентів продукції з першого подання, то тепер — 92—95 процентів.

— Ви задоволені своєю роботою?

— Чому взагалі, говорячи про якість, ми замикаємося на одному лише держприйманні? Адже у нас у групі — 38 чоловік. А от у відділі технічного контролю — 232 працівники, а ще 347 робітників працюють з особистим клеймом. А інші трудівники заводу — хіба їх не повинно це турбувати?

Поставте над нами ще одне держприймання, над ним — це одне, все одне банального ефекту не досягнемо, якщо людина сама не перебудує свою свідомість. Аліне ми — організація лише контролюємо, ми тільки знаходимося на початку шляху до високої якості нашої роботи. Решта ж цього шляху залежить від власної совісті.

* * *

«Надто багато у світі людей, котрим ніхто не допомагає пробудитися» — сумно підмітив свого часу Сент-Екзюпері. «Пробудження» Геннадія та його товаришів сприяло введення держприймання. Але ми справді лише на початку шляху і занепокоєно озиреємось на тих, кому цей шлях продовжувати. Невже знову доведеться встановлювати строки для чергового пробудження?

Зміна закінчилась. Робітничі, причепурившись, хто біля свого ліжостера з сумочками, хто — біля «стаціонарного», встановленого між робочими столами, знімали білі халати і невеличкими зграйками прямували до виходу. Дехто кидав погляд на величезні столи, заставлені ящиками готових блоків управління, що вже пройшли державне приймання. Держправа прийняла їхню роботу.

Микола МЕДВІДЬ.

М. Олександрія.

«ВМІЄМО Ж, КОЛИ ЗАХОЧЕМО»

живати» одні й ті ж проблеми, на які натрапило держприймання і про які часто розповідається в пресі. А вони дійсно сьогодні типові, ці проблеми: недоліки в конструкторській документації (коли брак «закладається» в сам проект майбутнього виробу), в технологічному процесі (коли до помилок конструкторів технологічно додають свої, розробляючи шлях деталі від проекту до останньої операції), штурмівщина, нерешті. А в цілому загадні проблеми повторюються на десятих підприємств.

Мабуть, не уникнути розмови про них і нам з вами. Бо, снажимо, в цеху № 110 Олександрійського електромеханічного заводу, на стенді «Держприймання», де розповідається про конкретний брак, розписано за пунктами його причини — ті ж самі, що ви щойно прочитали. Щоправда, останньою серед них значилась така — «неготовність вирішувати питання у відповідності з вимогами державного приймання». З неї, мабуть, і варто було б починати, адже причина всіх причин — наша готовність не стільки мріяти, скільки працювати по-новому. І стосується це всіх. Врешті-решт, ми самі, а не хтось інший, випускали одяг, який соромилась одягати, виготовляли телевізори, які остерігались купувати, виробляли верстати, які звинили лаяти, віддаючи перевагу всьому імпортованому — чи в своїй квартирі, чи на роботі, підсвідомо змирившись із тим, що там, за кордоном, вміють все це робити, а значить і працювати.

Я навіть пожалкував, що Карпушев не віз щоденника, адже, мабуть, цікаво було б познайомитись з думками людини, котру нова посада змусила замислитись над речами, на які раніше мало хто звертав увагу. Втім, під час довгої бесіди з Геннадієм після завершення робочого дня, здається, вдалося простежити той ланцюжок думок, які хвилювали його. І хоч проханням це назвати, мабуть, буде надто гучно, але думається, ці думки рядового працівника держприймання допоможуть у пошуках відповіді на питання — чи готові ми працювати по-новому?

Коли вперше підходив до дверей цеху — вже як представник держприймання — ніяк не міг звикнути до того, що йду не працювати разом з хлопцями, а контролювати їх, хоча, звичайно, ми разом робимо спільну справу. Як поставилася до цього бригада? Хлопці, здається, зрозуміли правильно, але підмітив: тепер не всі секретарі мені відкривають... Від декого в цеху довелось чути докори — пішов від наших проблем на гарантовану ставку (хоча втрачав у грошах 60—70 карбованців). Але ж я зараз не стільки контролюю, скільки допомагаю. Інші

Δ КІНЕЦЬ МІСЯЦЯ БЕЗ «ШТУРМУ» Δ БЕЗ ПРАВА НА КОМПРОМІСИ Δ «КОМСОМОЛЬСЬКИЙ ПРОЖЕКТОР» ЗАСТАРІВ? Δ СОКОДАВКА — ВИЩИЙ КЛАС!

— А я налаштувався сидіти до 12-ї години ночі.

— Аби ось так завжди працювати, — мрійливо відповів Геннадій.

Він сам починав трудовий шлях у цьому цеху. Прийшов сюди після закінчення училища з четвертим розрядом, вступив на заочне відділення інституту. А коли отримав диплом інженера-електромеханіка, вже мав шостий кваліфікаційний розряд і працював бригадиром наладчиків. В грудні 1986-го пішов у групу держприймання.

Ось так і влаштував Геннадій іспит самому собі: в ранзі представника держприймання тепер присіплював вишукує дефекти в продукції, яку сам випускав протягом семи років. Звичайно, якщо не вистачало принципності раніше, то і з новим призначенням її не додається, але за це можна бути спокійним — Геннадій працював з особистим клеймом і звик трудитись на совість.

Я навіть пожалкував, що Карпушев не віз щоденника, адже, мабуть, цікаво було б познайомитись з думками людини, котру нова посада змусила замислитись над речами, на які раніше мало хто звертав увагу. Втім, під час довгої бесіди з Геннадієм після завершення робочого дня, здається, вдалося простежити той ланцюжок думок, які хвилювали його. І хоч проханням це назвати, мабуть, буде надто гучно, але думається, ці думки рядового працівника держприймання допоможуть у пошуках відповіді на питання — чи готові ми працювати по-новому?

Коли вперше підходив до дверей цеху — вже як представник держприймання — ніяк не міг звикнути до того, що йду не працювати разом з хлопцями, а контролювати їх, хоча, звичайно, ми разом робимо спільну справу. Як поставилася до цього бригада? Хлопці, здається, зрозуміли правильно, але підмітив: тепер не всі секретарі мені відкривають... Від декого в цеху довелось чути докори — пішов від наших проблем на гарантовану ставку (хоча втрачав у грошах 60—70 карбованців). Але ж я зараз не стільки контролюю, скільки допомагаю. Інші

лення, де додався якраз той зловжасний стабелетрон.

Цілком можливо, що це просто помилка замовника, задумливо сказав Карпушев, коли хвиля «атаки» схлинула. — Тоді ж навіщо так суворі?

— А якщо ні! — Геннадій, мабуть, понахмурав, що поділявся сумнівами. — Документ є? Є! А це для нас закон. Ну, отримають замовники комплект, розпакують, глянуть... Якими будуть перші їхні слова, знаєш? «Навіщо так держприймання сидить...», тобто я.

— Гена, може тепер нам пред'явити коробки незапакованими, на всякий випадок?

Це знову ж таки про ці комплекти. Щоб вкласти туди одну деталь, робітникам довелося розкривати упаковку, а потім знову її заклеювати, і так в кожному з двадцяти комплектів. Тепер же, щоб не виконувати подвійну роботу, котра зайняла не менше години, пропонують на всякий випадок перевіряти коробки незапакованими.

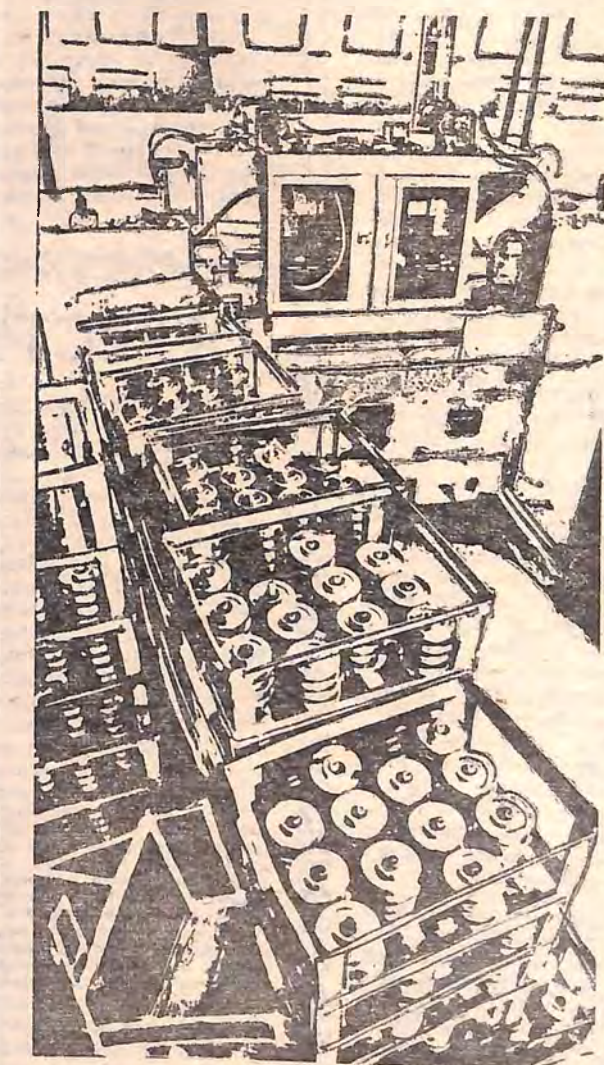
Геннадій завагався, але сказав:

— Ні, зробимо, як належить.

Ми не маємо права йти на компроміси — це розхолоджує людину. Не знаю, може я й занадто вимогливий. Але скільки ми говорили про необхідність підвищення якості — більше абстрактно. Навіть п'ятиріччя якості оголосили — ви особисто відчували якісь її результати? І коли ми, нарешті, перейшли від слів до діла (бо далі вже нікуди), то компромісами можна тільки скомпрометувати початку справу. Що нелегко, згоден, — в ділі завжди важче, ніж на словах.

Не всім на заводі держприймання припало до душі. В тому числі і керівництву. Сьогоднішній день, мабуть, відзначається тим, що виявляються протиріччя, він показує, хто є хто. Не втримали прихованого незадоволення і керівники заводу — в минулому році розгорівся конфлікт. Спонукало до цього і складна ситуація: область не виконувала план по виробництву товарів народного споживання, і не в останню чергу винен в цьому Олександрійський електромеханічний. А тут — держприймання повернуло велику партію товарів.

Це була остання крапля, після якої керівникам групи держприймання було оголошено партійні стягнення. І лише після втручання рес-

Ну, повернеш, їх там снайдуть, а в кінці місяця, коли «горить» план, хочеш не хочеш, а доведеться їх забрати знову. І опускалися руки навіть у найдобріших робітників. Ось так по краплині і видавлювалося почуття господаря, а разом з ним і відповідальність за свою роботу.

Молодь на завод іде, але, набравшись досвіду, кваліфіковані спеціалісти нерід-

же допомогти комсомольській організації у становленні молоді на виробництві?

Сергій ПИЛИПЕНКО, колишній заступник секретаря комітету комсомолу:

— Зараз працюю майстром і відчув, чого не вистачає комсомольським ватажкам: треба частіше бути в цехах. Виробництво нині настільки насичене проблема-

В 110-му цеху

— Сьогодні, як ніколи: останній день місяця, а пра-

16 квітня 1988 року

АЛЕ як би не старалися вихователі, яким би не був дитбудинок, він не замінить дітям батька й матері. Ось заговорили про сімейні дитячі будинки, у Чехословаччині вони вже діють. З часом з'являться і в нас. Тим більше, що перші зародки вже є: недавно почула по радіо, як одна сім'я взяла на виховання 6 (шість) дітей-сиріт.

...Заснули всі зразу після прогулянки. За той час переглядала документи і жалася. Ще раніше читала, що 95(1) процентів цих дітей мають живих батьків. Хто вони? Папери, як під кальку писані: п'ють, ведуть аморальний спосіб життя, дітей не виховують... Читала, перечитувала і дивувалася: який ще недосконалий закон з цього питання — цілі династії виховуються у дитячих будинках, а батьки ніякої відповідальності за це не несуть. Все їм сходить з рук. Може, це одна з причин, що в інтернатах стільки дітей. Навіть коли обурюємося, що мати відмовляється від дитини, делікатно пишемо: «Я, Р. Надія Іванівна, відмовляюся...». А тут варто кричати на весь голос, що то за Р., що ж то за мати.

...Після сну навір не виходили, бо похолоділо. Займалися в групах. Вихователка змінилася, і тепер ми працювали разом з Л. С. Товстенко. Дівчатка няньчили своїх «діток», за-

мали ці голоси, пробірали до самої душі. Подивилася на Раїсу Павліану Маломуж, вихователку з двадцятирічним стажем — в очах слюзи.

Навряд чи хтось хоч колись зможе до цього звикнути. Слухаючи той спів, подумалося: як би кожна ця дитина захотіла, щоб її мама й тато почули, як вона співає. Тому, може, так і старається, викладає душу у кожне слово.

Якраз у той час сталося ось що.

— Раїсо Павліано, до вас гості.

День третій і четвертий. Прийшла на зміну трохи раніше. Якраз діти полягали спати — тиша незвична. Ніна Григорівна Малишко, вихователка середньої групи № 1, розповідала про ще одну «функцію» вихователок і нянь: відбивати від п'яних батьків, в яких проснулися батьківські почуття після ста грамів. Інколи стіною доводилося стояти, не пропускати в інтернат. Були і скандали, і вибиті шибки у вікнах.

...Вечері хто ліпив із пластиліну, хто складав мозаїку, хто просто малював.

батьки, яким адресує ось цей

ЛИСТ ДО МАТЕРІ,

з якого вона зможе довідатися, навіщо дитині дві руки

Діти не винні, що стають небажаним плодом «великого кохання». Вони не винні, що їх зраджують і обмінюють на п'яний гвалт і хмари диму з незнайомими дядями. Вони, ваші діти, не винні, що ви на їхніх очах собі дозволяли... Вони, ще не вміючи добре говорити, розповідали «ви-

дусів тільки й кличе маму. Де її взяти? Як пояснити Петрикові Михайлову, що мати навряд чи прийде, хоч і обіцяла ще перед 8 Березня забрати хлопця додому. В Петра й апетит пропав, все виглядало: коли мама вже прийде! І Саша Сиботін не дає спокою вихователці Людмилі Іванівні Мельниченко: просить, аби вона подзвонила до мами: «Яй спуханий, і чемний, а ти, мамо, все не йдеш. У листі ж написала, що забереш в кінці місяця». Вже не один місяць минув звідтоді, а Сашко й досі в інтернаті.

І Дубровський Сашко виглядає свою маму, точніше жінку, яка його родила. Бо справжня мати не змогла б новонароджену дитину вагою 1 кілограм 400 грамів загорнути в штору і викинути (саме так!) на вулиці Я. Томпа. Хоч би записку залишила, коли ж дитя народилося і як його звати. І не знаєш ти, жінко, що це чотири місяці після народження лежав твій Сашко у лікарні, хворів. І видавався.

Никифорових Артема та Максима мати Світлана Миколаївна (1964 року народження) по декілька днів залишала самих, не годувала, не вивала. Коли привезли з Онуфріївки Колю Бредгаура, то сорочка на ньому була як луб — від бруду. Його самого зі старою сестричкою Вітою ледве відмили.

Таня Слюсаренко може розповісти, як жили вони з сестрою разом з домашніми свійськими тваринами в хаті.

І Віта Гаращенко, коли їздили мешканці дитячого будинку в село Комишувате Новоукраїнського району, розплакалася: вона впізнала своє село і згадала маму, так хотіла її бачити. Чуєш, мамо Віти, усі люди з села прийшли з хлібом-сіллю, подарунками, всі, а тебе не було, і донь-

відчуттям: коли дитині погано чи щось скоїлося, мати буде знати. І як вдалося вам обдурити природу! Отруїли нікотиним, приспали алкоголем! Як присипляла свого сина, аби їй не заважав, мати Баранець: замість молока вона давала дитині вино. На що надіялася! Чи відасш ти, що він ложки не міг донести до рота, так тряслися в нього руки. І скільки треба було сили, щоб поставити його на ноги!.

Ви б почули, як вони про вас розповідають, як вас розхваляють.

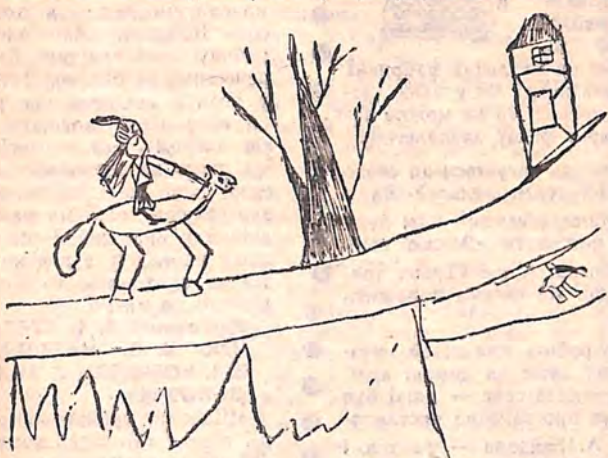
— Моя мама хороша, я з нею на роботу ходила, біля корів була, — невгадав Оксана Безбатченко. А мами вона в очі не бачила, прийшла у дитячий будинок з будинку матері. Вона навіть віршики складала, для тебе, невидима і далека мамо:

«Листочки-парашутики падають додолу, Ми з мамою гуляли вулицями

І нам обом було так добре».

Може, не такий вірш досконалий, може, не досліпно запам'ятала його логопед Л. І. Павлішина, але вірш-таки був до тебе, Оксанина мамо. А що ти зробила для своєї доньки, крім того, що привела на світ? Чи хоч один вірш прочитала, чи хоч одну пісню заспівала, чи хоч раз пригубила біля себе? А вона у свої 6 тобі вже вірша присвятила.

Ви спокійні, бо знаєте, що діти доглянуті і нагородовані, що про них подбають. Діти, справді мають багато що. Про них піклуються, до них навідується, їм приносять подарунки... чужі люди. І вони такі ж пугуни і шкодники, як інші діти. І казок скільки знають, їм мамини-вихователки читають. А ще із пластиліну звіряток ліпити і читати в старших групах вчаться, бо шкоро в школу.

колисували їх, а хлопчики як хлопчики: «ревели» мотори, «будувалися» фортеці «стріляли» револьвери... Миколка Бредгаур підійшов, пригорнувся до Людмили Степанівни:

— Ну що, хочеш на руках посидіти? Ну, йди сюди. Ох, діти ви мої. І ти також хочеш?

Никифоров Максим махнув головою.

— Мам, а Таня мені ляльки не дає.

— Мам, а ми будемо вечірню казочку дивитися?

— Мамо, а ти будеш з нами спати? І казочку розкажеш? А про що?

Тільки встигай відповідати.

— А ти ким будеш, коли виростеш? — питаю в Дмитрика Давиденка.

— Буду дядьком Дмитром, великим. Мамо, підніми мене, я покажу, яким буду. О-ось таким...

Хитруні!

Прийшла нічна няня. І через півгодини всі у ліжечках вже спали казочку «Жили-були собі...». А вночі їх ще за два рази няня буде піднімати, щоб ліжечка сухі були.

День другий почався з пісень. Співали найстарші. Підготовча група — випускна. Це їхній останній рік в дитячому будинку. Потім пороз'їжджаються по областях в школи — також інтернати. Вишукувались так рядочком і співали пісні одна за одною, безперестанку. Слухала тих дітей — і серце краялося, так прой-

ДІМ, ЯКОГО В НИХ НЕМА

— Ой, — зраділа Раїса Павліана: до неї зайшла колишня її вихованка зі своїм сином.

— Це з моїх, моя дитина. Скільки ж я тебе не бачила! Як ти!

Діти, обкрадені добром і ласкою рідних матерів, добре пам'ятають добро інших. І назавжди та людина буде їм близькою і дорогою. Р. П. Маломуж розповідала, як перед самою декретною відпусткою, в останній день на роботі в неї розболівся зуб. А через півтора року, коли вийшла зно-

Звичайні, хороші діти, тільки долею обділені.

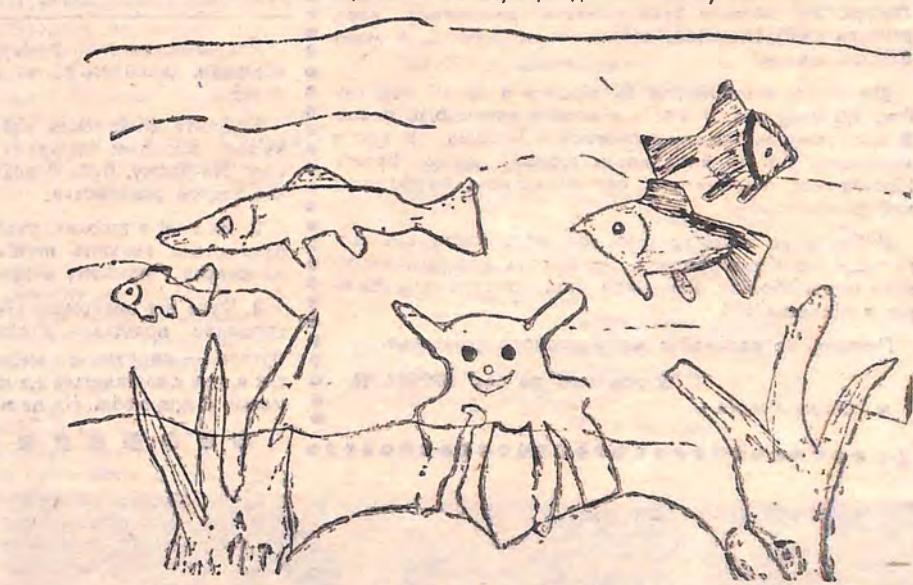
Ім би маму і татка. Але... як виявилось, не так вже й легко усиновити дитину. Кинути легше. Якщо хтось із батьків не позбавлений батьківських прав, то його й на краю світу знайдуть, щоб давати згоду на усиновлення, хоча своєї дитини міг жодного разу не бачити. Такі випадки тут були, батько не захотів, щоб його дитину усиновлювали і... сам сина додому не забрав. Справедливо?

День п'ятий. Весь час, поки була у дитячому будинку, думала за одне: як я, як усі ми можемо допомогти сиротам. Шефи? Вони є. Допомогають. Але, буває, прийдуть, день-другий, діти до них звикнуть, а потім не з'являються знову по півроку. А діти ой як виглядають. Забрати дітей додому хоч на суботу-неділю? Вихователі, няні беруть. Як сказала логопед-дефектолог Л. І. Павлішина, це сприяє розвитку, діти тоді «соціально адаптуються». А от щодо інших сімей... Всяке може статися: кудись поїдуть, не матимуть часу навідатися наступної суботи — а діти швидко звикають, а потім переживають, чому про них забули. От Сашко Бальц, коли він був у лікарні, сподобався одній жінці, потім вона приходила декілька разів у дитбудинок і пропала. А він вже думав, що це його мама знайшлася...

Якось по телебаченню показували один дешевенький фільм про страхового агента. Одне в ньому було цінне: цей агент пропонував виробничим бригадам застрахувати до весілля по одній дитині з дитячого будинку. «Ви ж своїм дітям подарунки робите, а хто ж їм приготує!». Давніше у молодіжній студії «Гарт» розповідали, як студенти Львівського університету ніби послушали поради того агента: повідкривали сиротам ошадні книжки. Скільки можуть, стійки кладуть. У нас є комсомольсько-молдовські колективи, просто колективи, студенти. Редакція газети «Молодий комунар» візьме першу за підтримку дитину, якщо нас підтримають і так само зроблять інші.

Це одне. Але, як зробити так, щоб дітей-сиріт поменшало? Це ж біля нас десь жила і живе мати Юлі Родичкиної, Дмитрика та Сашка Давиденків, Оксани Литавевої, Яни Ворошилової, Люби Ярової, Алли та Люди Дунай, Петрика Михайлова — загалом 120 дітей, які живуть сьогодні в Кіровоградському інтернаті. Більшість із батьків — комсомольського віку. Як так сталося і чому? Ми усі, мабуть, в цьому винні.

...І, звичайно, вони, ці

Зрештою, про які оповідання може бути мова: вам же ніколи і до дитини навідатися. А вони чекають і кожній новій тьоті, яка заїде до них, довірливо заглядають в очі.

Як могла ти, мамо Максима Кургузова, випивши, залишити згорточок із сином на автобусній зупинці села Говоського Бобринецького району? Залишити, як парасольку, як газету.

Якщо Максима мама просто «випадково» забула, то Миколу Но... цього і ще трьох діток мати просто зачинила в квартирі на 4 дні, а сама кудись поїхала. Голодними, мокрими знайшли їх там. Тепер Коля і сестра тут, а ще двоє молодших в будинку дитини.

Мати Миколки Ємельянова й не підозрює, що він часто хворіє і з лікарні майже не виходить. Важко слухати вихователі і няні, як він з температурою 39 гра-

ду твою жапіли і заспокоювали чужі люди. Чи не здригнулося, не затюхало в тебе серце в той час? Ім усім ви потрібні, мами (мушу називати вас цим святим словом, бо антоніма до нього людство не придумало. Чи хто сподівався, що таке може бути?). Навіть потрібне саме слово «мама». Розповідала мені знайома, як її семирічна донька пригостила апельсином у лікарні хлопчика з дитячого будинку і як він кликав цю дівчинку потім мамою.

Вам ледве за 20, є й старші — одиниці з сімома дітьми і чи не кожне з іншими ініціалами. А біографії... Як можна позбавити себе радості виховувати своїх дітей, почути перше слово, побачити перші кроки, першу посмішку? Хто з вас наважиться це пояснити? І чи можна це взагалі пояснити? Природа подбала про все, наділивши материнський організм сильним

У підготовчій групі мені дівчатка й хлопчики читали книжечки, розповідали вірші, щоб хоч через газету їхні мами могли взнати, які вони вже розумні і великі. І малюночки вони намалювали. Бачите, які вже у вас діти? А ще всією групою співали пісні:

«Ми на світ родились, щоб щасливими

буть...».

Діти прийшли в цей світ для того, щоб бути щасливими. Дарма, що ви обікрали їхнє дитинство. Так, обікрали. Один хлопчик на запитання: «Нащо людині дві руки?» відповів: «Щоб одною триматися за маму, а другою — за татка». Мама й тато позбавили його цієї радості. Держав старість зробити все можливе... Бо діти народжуються на світ, аби бути щасливими.

Від імені всіх дітей і вихователів

Тетяна ТАРАСЕНКО.

[Закінчення.
Поч. на 1-й стор.]

ЩА І ТА ЗАХИЩАЄ!..

Прочитали вашу статтю «Не-» за 12 березня 1988 року, яка ала наші душі. Читачі і не ві- зих батьках діти залишаються ла війна — залишилися багати раз зава і виховувати їх алишають і непотрібними для

линуло, звідколи нашу сім'ю е горе: ми втратили дванадця- а. Звідтоді у мене від сліз на б я не була, що б не робила, ого, до його могилки. Кожну аю його біля себе, чую його ірі очі. Після смерті сина я ожу більше ні робити, ні жити, е пережити! талось неждано-негадано. А як даєгідь готують себе до того, юкнуту своє дитя, свою кро- у, надіючись, що хтось зігріє, і та своїх воченят захищає,

а матері, жінки... Чого їм не вистає, що ста- ють на такий ганебний шлях?

Ось ми всією сім'єю порадилися і вирішили, якщо можна буде, взяти до себе в родину хлоп- чика Сергія з Новомиргородського інтернату. Може, ми замінимо йому матір і батька. Якщо він не погодиться назавжди, то хоч на канікули ми зможемо його брати до себе додому. Бо говорять, що дітей дають тільки тим сім'ям, у яких немає власних дітей, а у нас ще своїх чет- веро. Двоє дівчаток, Алла і Таня, вже одружені, мають свої сім'ї, Наталя ходить у 9 клас, а Жені (хлопчиків) всього 4 роки, ходить у дитя- чий садок. Ми нічого не знаємо, як це зробити і чи можна буде сподіватися на які-небудь хо- роші результати. Може, доля усміхнеться й на- шій сім'ї, добавиться ще один пустотливий син, залунає веселий дитячий сміх.

Від імені сім'ї писала мама Любов Андріївна, а також син Женя, дочка Наталя, батько Воло- димир Романович Скоропляси. с. Березоватка, Устинівський район.

ВИХІДНИЙ — У ВИХІДНИЙ

Знаєш, ян- який з явив- а 13 лютий, ком, не в ітих коле- районів. В ня — пере- неділю, так

ше! Пишуть села Димит- ого району. і працюємо ку. Ми усі листонош з нам'яського цині був пе- но. Дитсадок й, не маємо ишати. Пен- пенсіопери олені. Люди латинки, не ми мали ви- і. І ще одне: неділю май- То й плану

СТЕПАН- АЛОШТАН, Г. М. ХА-

иники редак- ий комунар». я працівники відділення кого району.

На сторінках вашої газети ми прочитали замітку «Вихідний у вихідні» за 13 лютого 1988 р. Ми пов... що приєднуємося до листонош Знаєш, янського ра- йону, які скаржаться, що змі- нили наш вихідний. Дійсно, це єдиний день для нас, у який ми зможемо побути разом з сім'єю чи поїхати до дітей. А в кого малі діти? У неділю колгосп- ні салочки не працюють, от де хоч, там і дівай дитину. Та й взагалі у понеділок більше лю- дей йде до відділення зв'язку, а воно закрите. От і везуть на- ці доходи в Долинську чи в район. Жителі нашого села теж не проти, щоб вихідний в нас був у неділю. Ми зверта- лися у виконком сільської Ра- ди: там теж відповіли, що кра- ще, коли б ми мали вихідні у неділю. Тому просимо вашої допомоги потурбуватися за нас, працівників зв'язку. Робота наша одна з пелючих, і ми теж маємо право на відпочинок хоч раз, у неділю, разом із сім'єю і своїми дітьми.

З повагою листоноші: В. Н. ГРЕБЕНЮК, І. Г. ЛАХ- ТЮК, В. І. ТОГОБИЦЬКА, І. М. ГРИБ».

Разом з тим надійшла відпо- відь і від заступника началь- ника Знаєш, янського районного

вузла зв'язку А. Омельченка. «Згідно наказу Міністерства зв'язку УРСР від 16 жовтня 1987 року і телеграми Кірово- градського ОБТВЗ від 4 січня 1988 року у всіх листонош, які доставляють пошту в сільській місцевості, вихідний перенесе- но з неділі на понеділок. Всі начальники сільських відділень зв'язку поінформовані і озна- йомлені з наказом Міністерства зв'язку і розпорядженням об- ласного управління зв'язку».

Ось така інструкція і такі листи, які проти встановленого розпорядку роботи. Докази, наведені листоношами, досить- таки переконливі. Чим Міні- стерство зв'язку України керу- валось, видаючи такий наказ і чи цікавило думкою тих, для кого цей документ видавався? Сподіваємося, що Кіровоград- ське обласне виробничо-техні-чне управління зв'язку роз'яс- нить все нам і прислухається до прохань, які надходять від листонош. І якщо справді до- цільніше перенести вихідний з понеділка на неділю, як про- сять працівники відділень зв'язку, то це питання можна вирішити на місці. У сусідній Черкаській області, скажімо, вихідний у листонош все-таки у законний вихідний, неділю.

ПРИБИРАЄ!

поспі- ти (якщо можна так ви- стоять словитися) наше місто, зупин- Пилука піднімається та- вулиці ка, що годі глянути. І во- на поступово переміщає- ться з дороги на тро-

туар... Ось так піклую- ться про чистоту. Як в приказі — переливають з пустого в порожнє, а вважають, що все нор- мально. Якщо потрібно прибрати вулиці (а це

такі потрібні), то варто робити все це, по-перше, вранці, коли місто ще не прокинулось, і, по-дру- ге, попередньо поливши асфальт водою.

А. ЦІХОЦЬКА.

КІНОСТУДІЯ

ДАЛЕКО...

«Шановна редакціє! Ми знаємо: для того, щоб зніматися в кіно, треба вступити до спе- ціального інституту. А чи можемо ми з подруж- кою, учениці, потрапити на екран без усякої освіти й підготовки?»

К. І.

м. Гайворон». Інститут кінематогра- фії, театральний інсти- тут чи училище, учили- ще естрадно-циркового мистецтва — це, зви- чайно, один із головних шляхів до ігрового екра- ну. При наявності талан- ту, звичайно, або хоча б здібностей. Маючи їх, можна потрапити в кіно і без фахової підготов- ки. Народний артист СРСР К. Лаєров, напри- клад, має технічну осві- ту. По фільмах С. Соло- айова «Рятівники», «Сто днів після дитинства»,

«Вибрані» глядачам до- бре відома Тетяна Дру- бич. Вона лікар. Багато артистів починалися зі зйомок у масовках, епі- зодах. Знімають у філь- мах і дітей.

Ясна річ, більше шан- сів впасти в око режисе- рові, щоб він запросив на зйомки чи хоча б про- би, у того, хто живе по- близу кіностудії. А від кого вона за тридев'ять земель... Що ж, можна з'їздити чи листа напи- сати. Адреси найближ- чих кіностудій: 252057, Київ-57, проспект Пере- моги, 90, кіностудія іме- ні О. П. Довженка; 270015, Одеса-15, Проле- тарський бульвар, 33, кі- ностудія художніх філь- мів.

А ще надійніше звер- нутися спочатку на лю- бительську кіностудію. Як нам підказали в об- ласному клубі кінома- торії, вона є і в Гайво- роні при міжшкільному навчально-виробничому комбінаті.

КОПІЯ ЗАПИТАНЬ І ВІДПОВІДЕЙ

ПРО ПОДАТОК ЗА БЕЗДІТНІСТЬ

Наш читач К. Криворог з обласного центру звер- нувся до редакції з за- питанням: «Чи правильно враховують з мене за бездітність, коли мені 17 років?»

На лист відповідає за- відуючий юридичною кон- сультатією обласної ра- ди професійних спілок М. Ф. ДИГАЛО:

«Працівники бухгалте- рії грубо порушили за- конодавство. До 1 люто- го 1987 року в країні по- даток на холостяків, оди- нох і малосім'яних громадян утримувався на основі Указу Президія Верховної Ради СРСР від 31 листопада 1941 року, пізніше доповненого змі- нами, та інструкції, яка роз'яснює порядок зні- мання цього податку, ви- даної Міністерством фін- ансів СРСР від 10 черв- ня 1968 року за № 140.

У відповідності з наза- неними нормативними ак- тами на підприємствах, в організаціях податок утримувався з громадян СРСР — робітників, служ- бовців, військовослужбов- ців, літераторів, праців- ників мистецтва та інших (чим одинокі жінки — які не мають дітей: з хо- ловників у віці старших 20 і до 50 років, а також з одружених жінок стар- ших 20 і до 45 років.

13 січня 1987 року Президія Верховної Ради СРСР прийняла Указ «Про додаткові пільги на податки на холостяків, одинокі і малосім'яних громадян СРСР». Цей Указ з 1 лютого 1987 ро- ку звільнив від обла- дання згаданим податком осіб, які одружилися, на період одного року від реєстрації шлюбу. Нада- лі стягнення податку про- водяться на основі вище- згаданих правових ак- тів».

ПРО ВІДПУСККУ І ЗАРПЛАТУ

Редакція отримала ко- лективного листа від працівників приймаль- ного покою Новгородні- ської районної лікарні. Читачи запитують, чи правильно нараховує- ться їм відпустка (18 ро- зових днів), якщо вони працюють у приймаль- ному покої, роблять ін'єк- ції, назначені педіатра- ми, терапевтами, хурур- гами, подають першу до- помогу, виводять хворих з шоківного стану, обслу- говують абмудаторних хворих після 14.30 ко- жен день і цілодобово. Окрім того обслуговують травмопункт, «і ще одне — коли буде підвищена за- робітна плата молодшо- му медперсоналу? — цим запитанням закінчуєть- ся лист працівників лікарні.

На запитання відпові- дає завідувач юридич- ною консультацією об- ласної ради професійних спілок М. Ф. ДИГАЛО:

Відповідь на запи- тання можна знайти в листі ЦК профспілки ме- дичних працівників № 06-3 -305 від 22.05.1984 року. Згідно постанови Держкомпраці і Президії ВЦРПС від 25.10.1974 ро- ку № 293/11-22 медичним працівникам приймаль- ного покою багатопро- фільних лікарень — щорічна відпустка трива- ле 24 робочих дні на- дається в тих випадках, коли вони не менше по- ловини робочого часу об- служують хворих відді- лень хірургічного профі- лю в стаціонарі.

З колективного листа працівників приймаль- ного покою районної лікарні видно, що вони обслу- говують 6 відділень. Їм надається відпустка 18 робочих днів правильно, і вищевказане положення на них не розповсюджує- ться. В Новгородніській лікарні 200 ліжок, з них менше половини — ліж- ка хірургічного профілю. Щодо другого питання, на нього можна знайти відповідь у наказі № 1420 Міністерства охорони здоров'я СРСР від 24 жовтня 1986 року «Про підвищення заробітної плати працівникам ох- орони здоров'я і соціаль- ного забезпечення». В ньому вказано, що нові вимоги оплати праці для медичних сестер і саніта- рон будуть введені з лис- топада 1989 року.

Три дні тому в області

пройшов День поезії.

Поетичні рядки лунали

для робітників і кол-

госпників, учнів — для

всіх тих, хто цінує

красне слово.

Сьогодні ми пропону-

мо добірку віршів кіро-

воградських поетів, за-

пропонованих редакції.

Віктор ПОГРІБНИЙ

ДВІ КРОВИНИ

Та zostалися на світі Молоді його нащадки... [Лесь Українка, «Давня казка»].

I.

Ти пали, пали, світило! Хай загують злі личини, хай злознісні чорні тіні! спопелєє вир огненний... Ти пали, пали, світило! Від дощу, від тебе й вітру на прирічних косогорах колос хай стає аж білим. Хай на біле вигорають У красунь крилаті броди, хай діброві млосно стане од твоїх міцних цілунків... Ти пали, пали, світило, Розливай гарячу купіль! Тільки, чуєш, не випалюй колір багряї гвоздики... Ой багряної гвоздики, що лягла на сірий камінь, що холодную могилу зогріва і оживляє, ой червоної гвоздики що проходить крізь землицю і шука в солдата груди, і стає в солдата серцем... Як гвоздику на могилу покладуть у тихий вечір, враз проб'ється там розмова чистим і шумним потоком: Якщо батько в ній — з синами, якщо син — із батьком сивим, якщо дід — своїм онукам гомонить, мов дуб крислатий...

II.

Бачив я: вихрастий хлопець на гранітне на підніжжя дві із рук своїх засмаглих обережно клав гвоздики. Знав: хлопчина обирає путь, душі своїй пригожу. Чи легку, а чи тернисту — те нікому не повідав... Тільки тут, біля граніту ледь вуста його відкрились: він питає, а, може, згоду на коротку дав пораду... Бачив я: лице ясніло, як хлопчина обернувся... «Від підніжжя — шлях широкий, а над шляхом ти, світило... Ти пали, пали, світило, розливай гарячу купіль! Тільки, чуєш, не випалюй двох гвоздин багрянити колір... Може, то і не гвоздики, не густочервоні квіти, може, чуєш, то хлопчини і солдати — дві кровинки...

м. Кіровоград.

Микола ЯЩЕНКО

Життя таке, немов дорога, То гладко так, то знов трясо! Шукаєм правду, піби бога В судах, промовах чи кіно. А поруч — тиша і тривога, Що русло часу нам несе. Шукаєм правду, наче бога, А суше — в матері лише. Немає бога понад матір А ми шукаєм щось нове... Кипить життя — непаще кратер І нас до Правди зве і зве...

Віктор КОРЖ

О как мы уважаем мертвых! — ну хоть ложись и умирай...

О. ТВАРДОВСКИЙ.

За життя не воздавши, по смерті пілк не воздаш! — не для них при житті труби слави грали...

Володимир Висоцький за крихітний при житті тираж безоглядно б віддав лауреатські посмертні лаври.

Журимось родинно, в поминальні дзвони б'ючи, спиваєм невтішно спокоти жорстокий трунок...

Хто там стоїть за обрієм? Пам'ятає, не мовчів! — Іван Миколайчук, Віктор Близнець, Григорій Тютюнник...

Щоб загоїти, притлумити заданений совісті біль, величаємо їх щедро епітетами урочистими...

З душманами від культури мужньо вигравши бій, вони од нас пішли воїнами-інтернаціоналістами.

Пам'яттю нашою увічнені, а душа невгнойно шемить — хіба ж правда і честь велять неодмінно вмирати? Увічнані лаврами не в зоряну їхню мить, що ж нам так страшно кажуть посмертні лауреати?

Петро СЕЛЕЦЬКИЙ

«Любовь есть тяготение к звездам», (М. АНЧАРОВ).

Я що пам'ятаю? — Твій погляд, твій подих і крок.

Я що не забуду? — Я їх не зумію забути. Майну до зірок. Серед білого дня — до зірок, На зоряні луки.

На луки небесної рути. О зоряний світе! О світе високих світил!

У серці моєму ні сміху, ні страху немає...

Хоч скільки любові, та вік її буде замало!

...Учора приснилося: розкинувши руки, летів...

Назвемо місто це Прощальноградом...

О романтична голуба жура,

Зажура світу юного й пера,

Осаячена палким пелюсткопадом!

Підемо геть, не зачинивши брам,

Щоб спомини до нього повертались,

Щоб наша юність назавжди зосталась,

Розкута, вільна і щаслива, там.

Щоб ми сміялись, наче білий квіт,

І сумували — сонячно погідно.

І щоб за даллю проминулих літ Було нам добре

місто наше видно.

Бо не страшна для юності жура. І вірності розлука не п'якає.

Прощай, кохана! Я не нарікаю.

Пора...

Николай УМАНСКИЙ

Из афганской тетради

Я — первый советский учитель. На меня черноглазые глядят сотни две удивительных зрителей, а проше, афганских ребят. Они смотрят и тянут руки — приветствовать каждый готов. Эти Тойеры, Валиды, Фаруки миникой, жестом, без слов. Прикожу им скорее на помощь, Улыбаясь, твержу: салам! И скрывая словесную пемошь, снова к русским иду словам. Я — советский учитель, дети! Я оттуда, где мир и труд... Говорил, а в глазах заметал, что для них я — великий друг. Говорил, не думая оправе, что ребята меня поймут.

А они асколыхнулись, как травы, что под петром свободой растут. Ведь живет в этом горном доме и надежда, и радость встреч. И со мной и с моим народом, который их должен сберечь!

16 квітня 1988 року

БОЛГАРСЬКИЙ КАЛЕЙДОСКОП

СОЛОДКЕ ЖИТТЯ

Болгарські бджоляри «підсолодили» життя співвітчизникам, вібравши минулого року 10 тисяч 335 тонн меду — на кожного жителя по 1 тисячі 150 кілограмів. Нині в країні одних лише членів Спілки бджолярів 66,2 тисячі чоловік. Збирання меду — традиційний національний промисел ще з часів середньовіччя, ось чому вулик і бджолу можна побачити навіть на старовинній монеті Болгарської держави.

Сьогодні на один квадратний кілометр території країни припадає 76 бджолиних сімей — в одному вулику за час зимового сезону нараховується 20—25 тисяч бджіл, влітку — 60—80 тисяч. А ось іще цікаві подробиці. Для того, щоб зібрати один кілограм меду, бджола повинна зробити до 150 тисяч вильотів, за день вона здійснює їх 8—10. Один бджолиний рій за один медозбір пролітає відстань, що рівна відстані... від Землі до Місяця.

ДВІЧІ ПО ДВА

Якщо судити по демографічних довідниках, близнюки з'являються на світ один раз на 80 пологів. Так що можете собі уявити, настільки рідкісні випадки, коли близнюки одружуються на близнюках... Таке трапилось недавно в південній Болгарії в селі Поточниця Кирджалійського округу.

Брати-близнюки Вергіл і Северин відсвяткували весілля. Їхні дружини — сестри-близнята Божана і Сільвія. Тепер обидві молоді сім'ї живуть під одним дахом — в будинку батька братів-близнят. Люблять все однакове: обстановку кімнат, сервіс... Обидва чоловіки — водії, їхні дружини — працівниці місцевої взуттєвої фабрики. І навіть відповіді, які вони давали на питання журналістів, котрі спішили взяти у щасливих молодят інтерв'ю, часто були однаковими. На запитання: «Чого ви ждете від цієї весни?» і Божана і Сільвія, ніяково посміхаючись, сказали: «Прильоту лелеки!».

(Софія Пресс — АПН).

Софія.

Борис ГАН,
власкор АПН.

Кабул.

У 38-му Міжнародному кінофестивалі, який завершився недавно в західному Берліні, бразилець Уїлсон Антоніо де Сілвейра виграв головний приз — «Золотий ведмець» — за фільм «Червона річка». На знімку: режисер ЧКАН ІМОУ.

Фотохроніка ТАРС.

Що думають афганці про радянську військову допомогу

«Це вони — радянські воїни-інтернаціоналісти, щодня ризикуючи життям, врятували від кривавої міжусобиці тисячі афганських дітей, жінок, стариків, дали можливість робітникам трудитися на виробництві, селянам збирати врожай, дітям ходити в школу... Радянському народові, воїнам-інтернаціоналістам наша держава буде вічно вдячна за те, що вони допомогли і допомагають захищати й будувати новий Афганістан». Так оцінив в одному зі своїх недавніх виступів радянську військову допомогу революційному Афганістану президент республіки Наджібулла.

А які думки з цього приводу прості афганці? Чи розходяться їхня оцінка з офіційною? Саме це я прагнув висвітлити у перехожих на одній з центральних набульських вулиць. Співзвучно, що опитувані мною люди охоче відповідали на моє єдине питання: «Як ви ставитесь до радянських воїнів-інтернаціоналістів?».

Малік Ханаф, робітник, 40 років: Якоїсь ворожості до радянських солдат не відчуваю. Вони прийшли в нашу країну на прохання афганського уряду, щоб допомогти захистити свободу й незалежність Афганістану. Адже після квітневої революції 1978 року афганському народові ісламською опозицією було нав'язано війну. Радянські солдати разом з воїнами афганської армії і царандою зірвали її плани по перетворенню Афганістану в країну, де б усім заправляли мулли, як в Ірані.

ХАДЖІ ЗАРІН, релігійний діяч: Часто доводиться чути, що Радянський Союз нібито окупував Афганістан. Але добре відомо, що при окупації адміністративне керівництво здійснюється військовим командуванням окупаційних військ. Відомо й те, що окупаційні війська ведуть на захопленій території політику пригнічення і придушення місцевого населення.

Чи можна це сказати про Афганістан? Звичайно, ні. На 80 процнтах території країни, що знаходиться під контролем народної влади, діють органи місцевого самоврядування і радянські війська не втручаються в їхню діяльність. Вони взагалі не втручаються в наше внутріш-

нє життя. Я недавно їздив до родичів в повіт Гузара провінції Герат і сам бачив, як радянські солдати допомагали місцевим селянам розмінувати поля і чистити арики. Певен, що так не поводити себе окупаційні війська. І без перебільшення можу сказати, що афганці в переважній своїй більшості бачать в радянських солдатах своїх захисників і друзів, котрі прийшли їм на допомогу у важку хвилину. Ті люди, котрі стверджують, що радянські солдати окупували нашу країну, не лише грешать проти Істини, але й переслідують, на мій погляд, найнеблаговиднішу мету — підірвати афгансько-радянську дружбу, яку ми дістали в спадщину від наших батьків і дідів і якою дорожимо.

Абдул Самал, селянин з провінції Кабул, повіт Мірбачакот: Мені не подобається, що в Афганістані перебувають радянські війська. Вважаю, що Радянський Союз втрутився у наші внутрішні справи, можливо, й із найкращих намірів. Але наш народ не зрозумів цього кроку. Не зрозумів його і я — протягом майже семи років був членом збройного загону «Джамаїє Ісламі», що діяв в повіті Мірбачакот. Ми воювали за іслам, проти безбожників і радянських солдатів, які допомагали їм, а збройну боротьбу припинили через кілька місяців після того, як Кабул оголосив про свій намір до національного примирення. Впевнений, що відхід радянських солдатів лише допоможе відновленню миру в нашій країні. Вже тепер у нашому повіті, наприклад, чимало «муджахідів» починають складати зброю, бо оголошено про виведення з Афганістану радянських військ. Ми самі вирішимо свої проблеми. Так думаю не лише я. Так думають багато тисяч афганців, які до цих пір ведуть проти вас «джіхад» (святий війну). Хоча я вважаю, що воювати вже досить — виведення радянських військ з Афганістану це лише справа часу. І це про одну зустріч на набуль-

ПАРНА — друга за величиною ріка Південної Америки. Мовою індіанців її назва значить «родичина моря». Зливаючись зі своєю притокою — рікою Уругвай, Парана утворює затоку Ла-Плату, один з найбільших у світі естуаріїв. На берегах Ла-Плати розміщуються дві столиці: аргентинська — Буенос-Айрес та уругвайська — Монтевідео.

Протягом довгого часу люди ведуть проти Парани жорстоку — не на життя, а на смерть — «хімічну війну». Однак, незважаючи на постійне забруднення води, риба в річці все ще водиться і навіть іноді потрапляє на гачок.

Полювання на «річкового тигра»

З АРГЕНТИНСЬКОГО БЛОКНОТА

Головна, найвідоміша в аргентинському Міжріччі риба — дорадо. Вона славиться своєю красою — колір її жовтий, з оранжевим відливом, — а крім того, силою і напором, котрі проявляє у відчайдушній сутичці з людиною, яка вирішила видалити її з рідної водної стихії. У дорадо — величезна голова і велика паща з міцними зубами, якими вона здатна перекусити металеві снасті. За це її прозвали «річковим тигром». Але на відміну від тигра, чийого м'яса не куштував ніхто, гастрономічним якість дорадо даються високі оцінки. Факт, що вона смачна, може підтвердити й автор цих рядків. Смажать її аргентинці, як м'ясо: над розпеченим вугіллям, на дроті чи рожні.

«Дорадо — безцінне багатство, яке дала нам природа, дар господній», — кажуть у прибережних поселеннях. Рибаки запевняють, що витягували екземпляри по «двадцять п'ять кіло і навіть більше». Чого тільки вони не розказують! Слава про нашу дорадо, запевняють, зайшла так далеко, що майже щодня ловити її сюди приїжджають на персональних літаках мільйонери-янки. Днями побував Форд — так-так, той самий, володар автомобільної імперії. Правда кажуть, що кому щастить у грошах, щастить і в усьому іншому! Ледве він закинув

спінінга, як тут же витягнув велетенську дорадо — ми мешкаємо тут з народження, але такої красуні ще не бачили. І, уявіть собі, стало Форду її шкода — мільйонери люди чутливі, коли справа стосується тварин, — витягнув з кишені золоту медаль і начепис на золоту рибину. І кинув її назад в ріку, а нам сказав: «Хто спіймає цю нагороджену мною дорадо і на доказ цього покаже присуджену їй медаль, дістане від мене королівський подарунок: найбільший «Форд» найостаннішої моделі!».

— Ну і як, спіймали? — цікавилось я.

— Поки що ні... Але гляньте там, біля урвища, скільки рибалок. Всі сили нині тільки на це й направлені. І ми

зараз відправляємось туди, так що ніяк нам з вами розмовляти... Привіт Росії!

— А вам вдалих ловів!..

...На березі Парани знаходиться «Атуца», одна з двох аргентинських атомних електростанцій, де мені довелося побувати у складі групи акредитованих в Буенос-Айресі іноземних кореспондентів. Господарі на всі лади прагнуть переконати нас — а через нас і стурбовану громадськість, — що АЕС, особливо аргентинська, абсолютно не віть дозволити залізити в череву реактора (який, зрозумілими словами, ремонту): «Ось бачите, і нічого з вами не трапиться». А потім атомники, котрі супроводжували нас, — Найбільші і найтовсті дорадо водяться у нас на АЕС, ра. З труби виливається тепла вода, і риба припливає сюрками, хоч саком. Вода стопроцентно чиста — значить, бачите, нічого з нами не трапиться!».

Після екскурсії згодованих гостей запросили пообідати в їдальні при АЕС. І ледве ми розсілися по місця, один жартівник-журналіст вголос запропонував:

— А зараз шановним колегам, судячи з усього, буде запропоновано продегустивати абсолютно безрадіоактивну дорадо, зверну в цілком безпечному ядерному казані...

За столом виникла певна нервозність, яка розвіялася тільки тоді, коли з дверей кухні вийшли офіціанти, несучи на підносах традиційні аргентинські біфштекси...

Володимир РЕЗНИЧЕНКО,
кор. АПН.

Буенос-Айрес — Москва.

НЕ ЗАВЖДИ визнані авторитети стають авторитетами для всіх — і це природно. Хоча про смаки не сперечаються, але це скоріше бажання, ніж дійсне. Про смаки сперечаються — і не для того, щоб тільки підискувати, а тому, що намагаються відповісти на звичайне, на перший погляд, питання: чому це подобається мені і не подобається іншому? Якщо відповідь на таке запитання люди знаходять, то піднімаються вище на одну, хай маленьку, сходинку пізнання... У кожному жарті є частка істини. Але коли ведучий телевізійної «Ранкової пошти» Юрій Ніколаєв кілька років тому пожартував, сказавши, що виконується наразі, правда, із запізненням на

«...І ДОВГЕ ВОЛОССЯ ДО ОЧЕЙ»

Полемічні нотатки про деякі моменти висвітлення в пресі музичних течій

двадцять років, заявка телеглядачів, бажання побачити в «Ранковій пошті» квартет «Бітлз», то істина в цьому жарті сам жарт відкинула далеко на задній план.

Так, ми побачили «Бітлз». Побачили ми, діти тих, хто повинен був їх побачити два десятки років тому. Або хоча б почути.

Двадцять років тому мене ще не було. Я не бачив бітловських фільмів, не читав багато з того, що про них написало, не був на їх концертах, не зустрічався з ними, але я слухав і слухаю зараз їх пісні. І це спонукає мене ставити самому собі питання: чому про цих людей, що лишили яскравий слід у музичній культурі, у нас мовчали? Або висміювали їх?

«Комсомольская правда». Кому, як не центральній молодіжній газеті, висвітлювати все нове і цікаве, що появлялось і в радянській, і в західній культурі? І тому я почав пошуки відповіді на своє запитання саме з цієї газети за 1964 рік. Не обмежувався тільки «бітлами» — мені було цікаво: що відбувалося у нашій музичній культурі в той рік, коли «Бітлз» почав виблискувати. Я не обмежувався «Бітлз» — адже все пізнається в порівнянні.

...Що діялося у нас на танцмайданчиках в 64-му, яку музику тоді слухали?

5 березня 1964 року в «Комсомольской правде» під рубрикою «Ритми, танці, смаки» було опубліковано листа читачки ансамблю бального танцю Московського інституту інженерів сільськогосподарського виробництва, який називався «Бабуся не навчить». Ось деякі уривки з цього листа:

«Ми намагалися частіше бути в танцювальних залах... Зали забили були до краю молодими людьми, котрі виконували весь вечір безперервно один і той же танець. Йому немає назви, і в підручниках про такий не згадується. А знавці іменують його хто «роком» (орфографія оригіналу — М. М.), хто «ліпсі», хто «твістом». Подібними вечорами багато хто обурюється. Обурюються поганим смаком молоді, тим, що учасники вечорів зовсім не знають сучасних танців, особливо зарубіжних. А стрімкий потік несмаку все повеє. З ним намагаються боротися. Частіше всього адміністративними заходами та «протиотрутами». Іноді солідні товариші, які і повинні виховувати смак, віддають накази заборонити або, навпаки, дозволити виконувати той чи інший танець...»

Як же це? Обурюються незнанням сучасних зарубіжних танців, і одночасно борються з «твістом», «ліпсі» і «роком»? Та врешті я зрозумів, що поняття «сучасний танець» тоді було дещо іншим. Очевидно, що в той час на танцмайданчиках смак виховували не пісні, а виконавці, не музика, нарешті, а «солідні товариші».

Ще один уривок з цього ж листа:

«Як протиотрута проти шкідливих танців з'являються час від часу «вечірні ритми», вальси різних забарвлень — блакитні, університетські, іспанські, «прогулянки», «зірочки» та їм подібні... Вони зникають з репертуару вже без всяких розпоряджень... «Москвичка», «російські візерунки», «терикон», «ялинка», «вініфіз»... Ці танці — без майбутнього... Танці дуже штучні, а тому і не викликають симпатій у молоді».

Ось така складалася тоді обстановка — сучасних танців не знали, сучасні танці забороняли, «сучасні танці» називали штучними. Складалася якийсь музично-танцювальний вакуум, навколо якого в 1964 році і точилися суперечки.

«Комсомольская правда», 29 квітня 1964 року, «Запрошення до танцю» — стаття Ол. Азарова, викладача танців з Москви: Продовження розмови, початої в статті «Бабуся не навчить».

«...Ми замість творчих пошуків створюємо лабораторні витвори, надумані, практично-відірвані схеми, позбавлені життєвої правди і хореографічної логіки, пропонуємо нові способи танцювати давні танці і займатися перелицюванням сучасних західних танців...».

А ось що писав Ол. Азаров про сумнонашумілий тоді «терикон»:

«Будемо прямолинійними: зробити американському рок-н-ролу російське щеплення у вигляді хвацького каблучного притупу й присвятити його донецьким шахтарям — це не значить створити хореографічне чудо».

«Комсомольская правда», 6 вересня 1964 р. Стаття В. Орлова «Мистецтво танцю»:

«...Бабуся не навчить, навіть, якщо її дуже довго прохати. Навіть якщо вона відкладе в сторону в'язання і заведе свій старий патефон. Ну, чарльстон (нині

знову відшумілий) вона, мабуть, понаже. І, мабуть, все. І онуна попрямує на танцмайданчик, де товчуться в танці, йому немає назви, її однолітки, танцюють, як правило, у нас погано і некрасиво. Не вміють як слід танцювати, а тому панують в клубах і на верандах безладний, метушливий рух, що зветься то фокстротом, то танго, то твістом. Рідко з'являється в танцзалах люди, посвячені в мистецтво танцю, здатні пояснити, сміливо, чим відрізняється танго від фокстроту... Частіше дають знавці дружинники. Але вони при цьому виходять зовсім не зі знання хореографії. Що у нас зараз мода? Шуміє рок чи те, що у нас на танцмайданчиках, по нерозумінню, роком називали, потім вихором пройшовся чарльстон, а тепер, хочемо ми цього, чи не хочемо... пробиває собі дорогу твіст. На домашніх «дансінгах» він уже часто хазяїн. Поговорюють про босанову і шейн. Всі ці танці заборонені, чи, м'яко кажучи, не рекомендовані, а їх шанують. Якщо ми не можемо з тих чи інших причин прийняти той чи інший танець, яким зацікавилася молодь, то треба перекопати її в тому, що він позбавлений смаку, банальний...». І далі — все в тому ж дусі.

На фоні всіх цих музичних і немусичних пристрастей в «Комсомольской правде» з'являється «Бітлз».

5 серпня все того ж 1964 року в газеті надрукована стаття її лондонського кореспондента Б. Грунова «Бітлз і компанія». Під заголовком набрано фрази: «Ділки від музики — «пикнувальники» молоді», «Через душі до кишень» і «Шоу-бізнес» — знаряддя розтління».

Читач, хто взяв тоді, 24 роки тому, цей номер газети і прочитав тільки заголовок і підзаголовок статті, звичайно, визначив зміст однозначно.

Я визначив її зміст теж судячи з цих виносків і теж однозначно. Багато тут інформації, схожої на плитку. Ця стаття, можливо, була однією із перших про «Бітлз» у нас. Газеті вірили, і ось що знаходили на її сторінках:

«...Спочатку про бітлів або «бітлз» (з маленької букви по оригіналу — М. М.), як називають їх по-англійськи, бо з них-то взагалі все і почалося.

Це чотири простих робочих хлопці з англійського міста Ліверпуля, котрі сколотили кілька років тому спочатку заради розваги джазовий квартет над назвою «Бітлз» (слово «над» — по оригіналу — М. М.). В брудному льоху на околиці міста, де розміщувався молодіжний клуб з вельми підходящою назвою «Печера», під акомпанемент трьох гітар та барабана вони виспівували негарадливі пісеньки, часто власноруч створені...»

У цьому уривку є два цікавих моменти. Перший — «джазовий квартет». Виявляється, дуже просто можна було зробити тоді «Бітлз» у нас джазовим квартетом — Англія, вона далеко, хто перевірить, джаз то чи не джаз, а газета — ось вона, в руках. І другий момент. «Вони виспівували негарадливі пісеньки, часто власноруч створені» — це звучить як звинувачення «Бітлз» в аматорстві, дилетантстві.

Далі думка автора зводиться до того, що «заволодіти монополією на грошовий ринок молоді стало заповітною метою багатьох бізнесменів». А тут якраз імпресаріо Епштейн:

«...Співи і музика патлатих бітлів (заради реклами вони відпустили довге волосся до очей) Епштейну не подобаються. Він любить і продовжує любити класику. Але попит молодих покупців та пісні «Бітлз» віс, а платівок не було... Антрепренер (тобто Епштейн — М. М.) умовив І-Ем-Ай випустити одну платівку... Несподівано нова платівка «пішла», і притому на диво успішно. Випустили ще — успіх ще більший».

Як бачимо, про музику «Бітлз» ні слова, ніби її і не існує зовсім. Але є довге волосся і факт, що Епштейн віддає перевагу все-таки класиці.

«Значить», — робив висновок читач 64-го, — музики тут як такої немає, а просто чергове шоу». І газета підтверджує цей висновок:

«Коли бітлів запитують, у чому причина їх успіху... вони звично з нерозумінням знижують плечима. «Не знаємо», — говорять, — ми робимо все те, що і раніше, так само веселимося на сцені, співаємо заради жарту, розваг».

І вони, мабуть, не кривлять душою...». І далі:

«...Звичайно, ніякими героями сучас-

СПЛИВАННЯ «НАУТІЛУСА»

Хто не знає назви легендарного підводного човна капітана Немо з роману Жюль Верна? Знавці біології під цією назвою визначають головоногого молюска. А любителі сучасної музики під іменем «Наутілуз Помпіліус» упізнають свердловську групу, яка минулого року була визнана однією з кращих вітчизняних рок-груп.

У кінці 70-х у Свердловському архітектурному інституті познайомився Дмитро Умецький та Вячеслав Бутусов і вирішили спробувати сили в естраді. Почали з гри

сано другий магнітний альбом «Перезід».

Перші альбоми були відомі тільки у Свердловську і не викликали особливого хвилювання музичного моря. Спливання колективу почалося 1985 року з виходом альбому «Невидимка».

У кращих композиціях альбому «Невидимка» — «Гуд бай, Америко!», «Алчі, Алчі» всі побачили неповторне обличчя нового колективу. Триумф приніс групі альбом «Розлука» (1986 р.). Високий клас музикантів, неповторний голос Бутусова, щирі і у спокійному філософствуванні

раз світу, не всім видаються прийнятними, та вони принаймні не тьмні. Віддаючи перевагу у текстах поетичним алегоріям, гротеску, унікаючи відкритої публіцистичності, учасники колективу примушують слухачів прожитися багатьма соціальними проблемами сучасності. Наприклад, у пісні «Ален Делон» розповідається історія дівчинки, котра живе у жахливому, постійно п'яному світі. І єдине людське лице, котре бачить дитина, — це наклеєна на стіну фотографія артиста.

Після «Розлуки» почалася нова епоха в історії групи. Перемоги на рок-фестивалях у Свердловську в 1986—87 роках, участь у культурній програмі пленуму Спілки композиторів РРФСР у Ленінграді, серія концертів у Ленінградському будинку молоді...

У травні минулого року «Наутілуз» повернувся з рок-фестивалю «Літуніка» (Вільнюс) лауреатом. Потім були нові фестивалі і нові перемоги. Головним підсумком 1987 року стала участь групи у московській рок-панорамі. Колектив одержав призи кількох молодіжних організацій і газет, приз за щирість і, головне, приз глядацьких симпатій.

На сьогодні в «Наутілузі Помпіліусі» грають Вячеслав Бутусов — гітара, вокал, автор частини композицій; Дмитро Умецький — бас-гітара, автор текстів; Олексій Могилевський — саксофон; Олексій Хоменко і Віктор Комаров — клавіші; Володимир Назимов — ударні. Якістю звучання група зобов'язана звукорежисеру Володимирі Єлізарову. Велику допомогу надає групі поет, учасник Свердловського рок-клубу автор багатьох пісень Ілля Кормиліцев.

Дмитро ТКАЧЕНКО.
На фото автора — Вячеслав БУТУСОВ.

на студентських танцювальних вечорах. Спочатку в колективі не було назви, а 1982 р. появилося перше ім'я «Алі-Баба і 40 розбійників». Була заповнений перший рядок у дискографії. 1983 року колектив змінив назву на нинішню. Було запи-

«Казанолі» («Навіщо робити складним те, що простіше простого!»), і в шаленстві «Купі кольору хакі» («Я знай не хочу тієї тварюки, котра спалить все небо»), примушують думати. Фарби, якими «Наутілуз Помпіліус» представляє об-

СТУДІЯ «РЕКОРД» ЗНАЙОМИТЬ

Група «СВ»

Назву цього колективу розшифровують по-різному. Наприклад — «Середній хвилі» (волині), бо його записи кілька разів передавали саме на середніх радіохвилях. Або — «Середній вік», адже більшість його учасників понад 30 років. Та все ж основною назвою музиканти вважають «Знову разом» (рос. — «Снова вместе»). Хоча колектив створено в березні минулого року, його учасники знають один одного понад 15 років. Та й музичний стаж у них великий. Усі вони довгий час працювали в різних попу-

лярних колективах, таких, як «Аракс», «Аеробус», «Веселі хлоп'ята».

Під час перерв між гастрольями й репетиціями своїх груп музиканти зустрічалися, обмірковували різні питання, а подекуди брали інструменти й придумували нові музичні композиції.

Перша спроба об'єднати їх виникла в 1986 році. Група виступила на фестивалі «Рок-панорама-86», правда, не дуже вдало. Наступного року, одностайно згуртувалися знову. Цього разу вони виступили в стилі рок-н-ролу.

Нині в складі групи Юрій Титов (ударні), Євген Казанцев (бас-гітара), Сергій Нефедов (клавішні), Олександр Чиненков (труба-вокал), Андрій Давидяк (вокал), Роман Амірідіс (гітара, вокал), Борис Оленгейм (клавішні, художній керівник), Вадим Голутвін (гітара, музичний керівник). Разом з групою виступає автор-виконавець Олексій Романов.

Група готується до запису на фірмі «Мелодія», до зйомок на телебаченні. У своїх піснях мовою ліричного року, мовою рок-н-ролів, мовою музики учасники колективу «Знову разом» закликають до миру, до кохання.

А. ДИМОВ.

ної молоді бітлі не є... Молодь часом приймає підсумований їй комерційний сурогат за героїв справжніх...».

Звучить похоронний марш. «Бітлз» поховали, поховали заживо — далі в статті «Бітломанія» згадують тільки в минулому часі: «Бітломанія» витерпіла, «Бітломанія» минула.

В 1964-му поховати бітлів у нас було вигідно. Нема проблем надалі, не треба буде доводити, що вони «позбавлені смаку» і «банальні». Стаття задала тон. Решту повинні були зробити «солідні товариші, які мали виховувати смак», та ще дружинники.

Але не змогли вони зробити все, і з'явилися виховані на музиці «Бітлз»

Андрій Макаревич, Борис Гребенщиков та й не тільки вони. Вихованням на музиці «Бітлз» зараз пишається багато композиторів. На музиці «Бітлз», але аж ніяк не на териконі.

Читач може запитати: а навіщо ворушити старе? Що було, то сплило... Відповідь на таке запитання може бути тільки одна — згадувати про минуле треба для того, щоб не повторювати помилок в майбутньому. Не можна відірвати в наших очах музиканта від музики і прилашнувати всілякими способами до його дивацтва, слабкостей, банальності від творчості. Тоді сам музикант зникає і зостається лише його довге волосся до очей або баромера, де він омолоджується. І на цьому ми, читачі, мимоволі акцентуємо увагу... А музика зникає, часом навіть нами не почута.

М. МАЄВСЬКИЙ.

СКІЛЬКИ переконливих прикладів про шкідливість вживання наркотиків примусило замислитись над своїм життям тих, хто сліпо схилявся перед дурманом і все ж наркоманія і токсикоманія у нашій країні набирає темпів розповсюдження.

Хто вони, наркомани? Чи не ті, кому доля зробила вирок жити поза суспільством? Та чи це причина? А можливо, десь загублене зерно виховання? Адже не секрет: наркоманам стають переважно молоді... Що спонукає людей ставати на хибний шлях? Аморальність, розбещеність, вседозволеність, відсутність контролю з боку батьків — далеко не всі причини, які ведуть до злочинів, самогубства.

...Пригадується розмова з медсестрою наркологічного кабінету. Пізно ввечері на медичне обстеження працівники міліції доставили юнака і дівчину, криворізьких мешканців, що приїхали за наркотичною сировиною. Олег В. уже мав у цій справі чималий досвід. Спочатку був співучасником збуту голівки маку, потім і сам спробував... Заполонив дурман і його подругу, чорашню школярку Ольгу К. На запитання медсестри, яка з боєм дивилася на завчасно постаріле обличчя і сиве пасмо

волосся дівчини, наркомани байдуже відповідали: «Ми вже дорослі. У нас своє життя. Що хочемо, те й робимо. А батьки нам не вірять...».

ГОРЕ МАКОВЕ

Не думав у той час юнак про наслідки. Короткими фразами спростовував думку про ідеал, самоствердження. Бездуховність, розкіш і самовпевненість — кредо його життя. Та й чи довго воно в нього? Бо ж якщо і зуміють лікарі врятувати його, то психічне каліцтво супроводжуватиме весь час... Не задумувалася й Ольга: чи зможе вона стати в майбутньому щасливою матір'ю.

Годі сподіватись, що ці молоді зуміють назавжди випірнути з дурманного виру. Подібні факти примушують замислитись: чи не винні в цьому ми, дорослі? Чому залишаємо дітей напризволяще? Стоїмо осторонь навіть тоді, коли вирішується доля власних дітей? А як страшно звучать слова: «Батьки нам не вірять...».

II. У районі прояви наркоманії зафіксовано з 1980 року. Працівники міліції в основному затримували жителів Кривого Рогу,

Дніпропетровська, Одеської області. Спочатку отруйну речовину наркомани здобували безплатно або крали. В окремих селах були засіяні значні площі маком. З 1983 року збут макових голівок розпочався за гроші.

За зберігання й перевезення наркотиків громадяни притягувалися до кримінальної відповідальності.

Торік у нашому районі притягнуто до кримінальної відповідальності 5 осіб (в основному нетутешніх). У Капітанівці, наприклад, закрили групу наркоманів з 4 мішками макових головок. Злочинці мали при собі зброю.

III.

Вже землю вкривали сутінки, а гучні веселощі в одному з будинків по вулиці Тельмана набирали розмаху. Ні, тут не відзначали день народження, не

проводжали в армію, не святкували шлюб наречених. Хоч були там молоді люди, які тільки вступали в життя. Наркомани Сергій Л., Світлана Л., Людмила Г. знайшли притон на квартирі Надії Василівни Скиданової, 1956 року народження. Вік членів «компанії» не перевищував 20—23 років.

Працівники міліції (за сигналами мешканців вулиці) піймали наркоманів на гарячому. На брудній підлозі розкидані використані шприци. Серед домашнього хаосу в пологій хмелі «відпочивала» на ліжку хазяйка — Надія. Гостей зустріла спокійно, точніше — байдуже. Всі інші, налякані несподіваним візитом, поховались під ліжка. І тільки після вимоги вилізли звідти, як щури.

Звичайно, всі вони були притягнуті до кримінальної відповідальності. Та все ж непокоїть одне: чи розуміють наркомани, що відповідають вони не тільки за себе, а й за майбутнє?

А. ЯВОРСЬКИЙ,
старший оперуповноважений карного розшуку райвідділу міліції,

Г. РИБАК,
працівник редакції «Червона зірка».

Новоміргородський район.

Краще взнати болгар

Вже протягом чверті століття дружать жителі Кіровограда і Толбухіна. Студенти історичного факультету Кіровоградського педагогічного інституту імені О. С. Пушкіна зацікавилися роботою обласного товариства радянсько-болгарської дружби. Вирішили організувати у себе на факультеті клуб інтернаціональної дружби, щоб детальніше і докладніше ознайомитися з Болгарією, передовим досвідом болгарських педагогів.

Першим кроком у цьому напрямі було проведення науково-практичної конференції, присвяченої 110-річчю визволення Болгарії від османського іґа. Студенти історичного факультету К. Обженська, А. Підмогильна, Л. Сіденко підготували доповіді та повідомлення про історичне минуле Болгарії, зв'язки з російськими та українськими народами.

Запрошені на конференцію заступник голови обласного товариства радянсько-болгарської дружби Л. М. Глазов та перший комендант м. Пловдива Герой Соціалістичної Праці І. Е. Адошин розповіли про сучасні зв'язки Кіровограда з Толбухіною, про обміни досвідом між містами.

Студенти історичного факультету запропонували організувати клуб інтернаціональної дружби в інституті. Заключним етапом в роботі конференції було створення ради КІДУ, до якої ввійшли кращі студенти факультету, викладачі, а почесними членами клубу обрано Л. М. Глазова та І. С. Адошина.

О. КРЯЧКО,
студентка ІІ курсу історичного факультету Кіровоградського педінституту.

ВЕСЕЛКА «ЮНОСТІ»

Його добре знають у нашому місті, не вважаючи на те, що з сольними програмами хореографічний ансамбль «Юність» в педагогічного інституту виступає нечасто. Та й не тільки в місті ходить добра слава про студентський ансамбль, не тільки на Кіровоградщині. «Юність» неодноразово ставала золотим лауреатом республіканських і всесоюзних конкурсів. Тому й напрошуються такі думки: про значення колективу в культурному житті області, про його творче обличчя, яке, звичайно ж, відрізняється від творчого обличчя «Проліска» чи «Весни».

Я називаю колективи народного танцю не згадую тут «Конвалію», наприклад, чи інший ансамбль бального танцю, хоч в кожному випадку йдеться про оригінальність колективу. Непросто віднайти своє, оригінальне. Ще важче відстоювати, вряховуючи, що ансамбль студентський.

Рік народження «Юності» — 1963. час, який тепер називають «відлигою». ХХ з'їзд, перші космічні польоти, початок демократизації суспільства — ось його символи. Ні Едуард Павлушенко, засновник і перший керівник «Юності», ні перші танцюристи не підозрювали, створюючи ансамбль, що йому судилося саме така доля. У даному випадку говорити про кінцевий результат взагалі не доводиться ще й тому, що колектив навчального закладу має свою специфіку.

Однак, скільки б ми не говорили загальних слів, а вочевидь, молодь 80-х гідно несе естафету 60-х, тобто «Юності». Короткий вік танцюриста у студентському ансамблі. Закінчає інститут і розлітається?

Це не так вже й важливо, на думку керівника ансамблю Б. Латишева (що змінив В. Босого, нинішнього художнього керівника «Ятрані»), та й самих учасників «Юності». До того ж не всі, закінчивши інститут, поспішають розпрощатися з колективом. Дехто, вже працюючи в школі, продовжує «бігати на репетиції «Юності». Серед них Ігор Данилов, Сергій Ніколенко, Оля Соколенко, Олександр Мінченко. Дехто з них того вечора я зустрів на репетиції...

РЕПЕТИЦІЯ

За кілька днів ансамбль мав виїхати до Києва для участі в урядовому концерті, присвяченому 100-річчю з дня народження А. С. Макаренка. Отже, репетиція була майже генеральною, хоча й без оркестру. До речі, «Юність» — це не тільки хореографічний колектив, а й оркестр народних інструментів. В оркестру своя програма, іноді з ним виступають солісти обласної філармонії.

Та того вечора, як вже мовилося, оркестру не було. Танцювали під баян. Скільки разів вже виконувались ці па! Але зупинятися не можна. Висока виконавська майстерність будується на щоденній напруженій праці. «Юність» вітає, «Лісоруби», «Василечки», «Рахівчанка», «Буковинський козак», «Гопак»... Я бачила ці танці під час концертних виступів «Юності», коли майоріли, зеленіли, голубіли, переливалися всіма кольорами веселки святкові вбрання танцюристів. Але й тут, на репетиції, враження від танцю було сильним.

Під час короткого відпочинку продовжую розмову з Латишевим.

— Борисе, ось ви згадували тих, хто працює вчителем і продовжує танцювати в «Юності». Але ж це винятки!

— Так. А ви поцікавитесь, хто керує танцювальними гуртками в школах, сільських клубах. Багато з них — вихованці «Юності». І ми пишаємося цим. До речі, в нашому колективі не тільки студенти танцюють. Олена Кривенко, наприклад, працює лаборантом в наркологічному диспансері, заочно вчиться в інституті. В «Юності» вона — солістка. Або Оксана Саранчук...

Про Оксану Саранчук «Молодий комунар» вже розповідав. Але тоді вона була солісткою «Проліска». Нині вона десятикласниця, танцює в «Юності», мріє вступити до педагогічного інституту.

Немає потреби розповідати про кожного учасника колективу зокрема. Тож подіємо їх груповий портрет: натхненні, радісні, веселі. Багато справ у них студентських і турбот. Підручники, конспекти, заліки, хвилювання. Як у кожного студента педагогічного (і будь-якого!) вузу. Та є ще спільне, важливе, дороге — «Юність».

З ІСТОРІЇ

Рік 1964. На обласному огляді-конкурсі ансамбль займає перше місце.

Рік 1966. «Юність» — лауреат огляду-конкурсу педагогічних вузів країни.

Рік 1967. Ансамбль «Юність» демонстрував мистецтво українського танцю в Туреччині на міжнародному фестивалі народної танцю і етнографії. Нагороджений спеціальним призом журі за хореографію.

Рік 1980. Участь ансамблю у культурній програмі «Олімпіада-80», у святі пісні і тан-

цю прибалтійських республік «Гаудеамус» у місті Ризі.

Рік 1985. Ансамбль — учасник Всесвітнього фестивалю молоді і студентів у Москві.

Рік 1987. Концерти ансамблю в рамках ІІ Всесоюзного фестивалю самодіяльної народної творчості, присвяченому 70-річчю Радянської влади, запис на республіканському телебаченні в передачі «Екран мільйонів». Виступи у містах Польської Народної Республіки по лінії «Супутника».

Комусь цей перелік справ «Юності» видається сухим і необов'язковим. Мовляв, не цим живе ансамбль. Згодна, головне в іншому. В творчості ансамблю, у тому, що він для багатьох став необхідним, дарує натхнення. І все-таки, підбиваючи якісь підсумки, не можна не згадувати пройдене. А участь в олімпійській програмі, чи виступи під час Всесвітнього фестивалю — це для колективу важливі віхи життя. Як і перша нагорода.

Перша й не остання. Колектив «Юності» із тих, хто викликає у кіровоградців почуття гордості за свій край. Зустрічі з ним чекають не тільки давні шанувальники, а й ті, хто донедавна про «Юність» нічого не знав.

Танець «Юності» заворує, примує кожного з нас відкривати душу, назує красі. З нетерпінням чекаємо на нову програму ансамблю «Цвіт папороті» на теми народних купальських ігор, яку колектив готує до 22 квітня, дня народження Володимира Ілліча Леніна.

В. ЛЕВОЧКО.

понеділок

18 КВІТНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Футбольний огляд. 9.05 — Телефільм «Життя Кліма Самгіна». 11 серія. 10.20 — Мультифільм. 10.40 — Новини. 15.30 — Новини. 15.45 — До Міжнародного дня охорони пам'яток. Док. телефільм. 16.15 — Співає Валерій Алєєв. 16.45 — Новини. 16.50 — Мультифільми.

вівторок

19 КВІТНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Я, ти і всі ми разом. 9.20 — Телефільм «Життя Кліма Самгіна». 11 і 12 серії. 11.45 — Новини. 15.30 — Новини. 15.40 — Програма Каліманської студії телебачення. 16.25 — Новини. 16.30 — Грає В. Клімов (скрипка). 17.00 — Мультифільми. 17.30 — Док. телефільм. 18.30 — Назустріч

середа

20 КВІТНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Фільм «Зберегти місто». 10.10 — Новини. 10.15 — Телефільм «Життя Кліма Самгіна». 13 і 14 серії. 15.30 — Новини. 15.45 — Здрастуй, музико! 16.30 — Як ми відпочиваємо. 17.00 — Новини. 17.05 — «П'ятирічка: діла і люди». Док. телефільми. 18.00 — «...До шістнадцяти і старіше». 18.45 — Мультифільм. 19.00 — О. Тахташвілі. «3 літню Церетелі». Сюїта для

четвер

21 КВІТНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — «Згадуючи Ілліча». Док. фільм. 9.35 — Новини. 9.40 — Телефільм «Життя Кліма Самгіна». 13 і 14 серії. 15.30 — Новини. 15.45 — «Діла і фурботи агропрому». Док. фільми. 16.15 — Новини. 16.20 — Програма Свердловської студії телебачення. 17.35 — Фільм «Діамант». Операція «Скрипковий фут-

п'ятниця

22 КВІТНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Фільм «Шосте липня». 10.25 — Новини. 10.30 — Телефільм «Життя Кліма Самгіна». 14 серія. 15.30 — Новини. 15.45 — «Чого і чому?». Передача для дітей. 16.15 — Хвилинка поезії. 16.20 — О. Глазнов. Симфонія № 5.

субота

23 КВІТНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — «Чого і чому?». Передача для дітей. 9.05 — «Революційний вчений». Поет. Док. фільм про життя і діяльність Г. М. Крижановського. 9.30 — Міжнародний фестиваль телепрограм народної творчості «Веселка». 10.10 — Рук без небезпек. 10.40 — С. Прокоф'єв. Класична симфонія. 11.00 — Батьківський день — субота. 12.25 — До Всесвітнього дня порівняння міст. «Меридиани дружби».

неділя

24 КВІТНЯ

ЦТ (I програма)

8.00 — Новини. 8.15 — Ритмічна гімнастика. 9.00 — «Я люблю тебе, життя». Телевізійний фотоконкурс. 9.15 — Тижень «Спортлото». 9.30 — Музичний кіоск. 10.00 — Салон радянського Союзу! 11.00 — Ранкова пошта. 11.30 — Клуб мандрівників. 12.30 — Музичний кіоск. 13.00 — Сільська година. 14.00 — Науково-популярний фільм «Подвиг Карамзіна». 14.25 —

17.20 — «Я, ти і всі ми разом». Про зустріч педагогів-макаренівців з вихованнями московських дитячих будинків. 18.05 — «Зімбабве — восьмий рік незалежності». Теленарис. 18.25 — Хвилинка поезії. 18.30 — Мелодії гумору. 19.05 — «Пульс». Про досвід роботи Владимирського тракторного заводу в умовах держпринципмання. 19.35 — Сьогодні у світі. 19.55 — Валет. балет... 21.00 — «Час». 21.40 — Про-

жектор перебудови. 21.50 — Телефільм «Життя Кліма Самгіна». 11 серія. 23.05 — Сьогодні у світі. 23.15 — Антологія короткого оповідання. А. Платонов. «На во-рі туманної юності».

УТ

16.30 — Новини. 16.45 — Срібний дзвіночок. 17.05 — «Коллектив і п'ятирічка». 17.35 — Концерт. 17.55 — Для школярів. «Вариант». 18.30 — «День за днем». (Ки-

ровоград). 18.45 — «Мода, мода, мода...». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.45 — Телеспортарена. 20.15 — Час рішення — час дій. Меблі в нашому домі. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — «Все про кіно». 23.00 — Вечірній вісник.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Навчальна програма. «Пре-

красне й загадкове». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 — Історія. 8 кл. 9.05, 11.10 — Італійська мова. 10.05 — Учням СПТУ. В. Маяковський. «Володимир Ілліч Ленін». 10.35, 11.40 — Історія. 5 кл. 11.00 — «Мій Федотов». Науково-популярний фільм. 12.05 — Фільм «Трижовна неділя». 13.30 — «Міста і роки». Док. телефільм. 14.00 — Новини. 14.05 — Фільм «За даними карного розшуку...». 18.00 —

Новини. 18.15 — Служба Радянському Союзу! 19.15 — Грає духовий оркестр «Гелі-кон». 19.30 — Футбольний огляд. 20.00 — Вечірка каз-ка. 20.15 — Міжнародна панорама. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — До Міжнародного дня охорони пам'яток. Екран документального фільму «Розмови з реставратором Олександром Поповим». 22.40 — Новини. 23.50 — Ранкова пошта (повтор).

УТ

9.00 — Новини. 9.25 — Доброго вам здоров'я. 9.55 — «Все про кіно». 11.05 — «Наука і час». 11.35 — Новини. 16.30 — Новини. 17.00 — «Сузір'я». Інтернаціональні зв'язки письменників Буковини. 17.45 — «Горизонти кооперативу». Обговорення проекту Закону «Про кооператив в СРСР». 18.00 — «День за днем». (Кіровоград). 18.15 — Тележурнал «Джеле-рела». (Кіровоград). 19.00 —

Актуальна камера. 19.35 — О. Петрашукевич. «Змова». Вистава. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Продовження вистави «Змова». 22.50 — Вечірній вісник. 23.15 — С. Рахманінов. Три російські народні пісні.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Навчальна програма. «Увага, шестилітня». 8.35, 9.35 — Природознавство. Весняні

гості. 8.55 — «Репи» малює Толстого». Науково-популярний фільм. 9.05 — Французька мова. 1 рік навчання. 9.55 — «Знову в Країні геометрії». Науково-популярний фільм. 10.05 — Учням СПТУ. Естетичне виховання. 10.35, 11.35 — Музика. 1 кл. 11.05 — Французька мова. 2 рік навчання. 12.05 — Телефільм «Репутація». 13.15 — Док. фільм. 13.40 — Співає В. Прокушева. 14.05 — Новини. 14.10 — Денний сеанс повторного телефільму «Крах

інженера Гаріна». 1 серія. 18.00 — Новини. 18.15 — Ритмічна гімнастика. 18.45 — «...До шістнадцяти і старіше». 19.30 — Музичний кіоск. 20.00 — Вечірка казка. 20.15 — «Східний Сибір». Кіножурнал. 20.30 — «Для всіх і для кожного». Про проблеми психологічних будинків у Воронежі. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — «Пісці твої і мої». XI Всеросійський конкурс патріотичної музики у м. Іванові. 22.40 — Док. телефільм. 23.35 — Новини.

солістів, хору, двох арф і литавр. 19.40 — Сьогодні у світі. 20.00 — Док. фільм «Згадуючи Ілліча». 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Телефільм «Життя Кліма Самгіна». 13 серія. 23.05 — Сьогодні у світі. 23.15 — Ділові особи.

УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Телефільм «Народжені літати». 9.35 — Творчість молодих. Композитори Харкова. 10.35 — Шкільний екран. 10 клас. Основи інформати-

ки і обчислювальної техніки. 11.05 — Опера музика. 11.40 — Шкільний екран. 9 клас. Українська література. 12.10 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Срібний дзвіночок. 17.00 — На допомогу школі. «Ленінське читання — трилогія М. Погодіна. «Правда». О. Корнійчук. 17.30 — «Агропром: проблеми і пошуки». 18.00 — «День за днем». (Кіровоград). 18.10 — Концерт духової музики. Духовий оркестр Кіровоградського музичного училища. (Кіровоград). 18.30 — «Від мелодії до мелодії». Концерт.

19.00 — Актуальна камера. 19.35 — До XIX Всесоюзної конференції КПРС. «Звірюча час». В партторганизациях Запорізької області. 20.05 — Чемпіонат СРСР з хокею. «Сокіл». «Хімік». 3-й період. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — «Відеоміні». Музична розважальна програма. 22.55 — Вечірній вісник. 23.20 — Музичний монітор. Концерт ансамблю танцю Росії.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 —

Навчальна програма. «Берег милій для мене». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 — Фізика. 8 кл. 9.05 — Німецька мова. 1 рік навчання. 10.05 — Учням СПТУ. Фізика. 10.35, 11.35 — Історія. 9 кл. 11.05 — Німецька мова. 2 рік навчання. 12.05 — Грають В. Пасатіні (саксофон) та А. Чернишов (фортепіано). 12.30 — Док. телефільми. 13.35 — «Пори року». Концерт дитячої художньої самодіяльності. 14.10 — Новини. 14.15 — Денний

сеанс повторного телефільму. «Крах інженера Гаріна». 2 серія. 18.00 — Новини. 18.15 — «Іван Федоров, друг кар москвітів». Док. фільм. 18.25 — За безпеку руху. 18.30 — Хокей. Чемпіонат СРСР. «Крила Рад». «Дин-намо» (Москва). У перерві! 19.50 — Вечірка казка. 20.45 — Якщо хочеш бути здоровим. Загартування. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Грають учні Г. Нейгауза. 23.45 — Новини.

ляр». (НДР). 18.50 — Сьогодні у світі. 19.10 — Фільм «Шосте липня». 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Телефільм «Життя Кліма Самгіна». 14 серія. 23.15 — Сьогодні у світі. 23.25 — «Візьмемось за руки, друзі!». Вечір авторської пісні.

УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Для дітей. С. Прокоф'єв. «Попелюшка». Балетна вистава.

11.20 — Док. телефільм «Грозний». 11.40 — Шкільний екран. 9 клас. Російська література. 12.10 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Срібний дзвіночок. 17.00 — На допомогу школі. Історія. «Ульянов на Україні». 17.35 — Республіканська фізико-математична школа. 18.05 — «Народні таланти». Концерт самодіяльного інструментального ансамблю будинку культури шахти «Світлопільська» міста Олександрії. (Кіровоград на Республіканське телебачення). 18.30 —

Актуальна камера. 19.00 — Чемпіонат СРСР з футболу. «Динамо» (Київ). «Торпедо». В перерві! «День за днем». (Кіровоград). 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Молодіжна студія «Гарт». 23.20 — Новини. 23.35 — Відповіді на запитання глядачів. «Суботні зустрічі».

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Навчальна програма. «...Ми

перевернемо Росію. ...Ульянов». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 — Загальна біологія. 10 кл. 9.05 — Іспанська мова. 1 рік навчання. 10.05 — Учням СПТУ. Фізика. 10.35, 11.35 — Етика і психологія сімейного життя. Виховання дітей у сім'ї. 11.05 — Іспанська мова. 2 рік навчання. 12.05 — «Далеке близько». Док. телефільми. 13.15 — «Уклін учителю». Фільм-концерт. 14.20 — Новини. 14.25 — Денний сеанс повторного телефільму «Крах

інженера Гаріна». 3 серія. 18.00 — Новини. 18.15 — Лауреати Міжнародного конкурсу ім. П. Чайковського. Співає К. Лісовський. 18.45 — Ритмічна гімнастика. 19.15 — Хокей. Чемпіонат СРСР. ЦСКА — «Спартак». 2 і 3 періоди. У перерві! 19.50 — Вечірка казка. 20.45 — Якщо хочеш бути здоровим. Загартування. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Футбол. Чемпіонат СРСР «Динамо» (Київ) — «Торпедо». У перерві! 22.35 — Новини.

УТ

9.00 — Новини. 9.10 — Док. телефільм. «Від Сибірська до Ульяновська». 9.40 — Концерт. 10.35 — Шкільний екран. 9 клас. Фізика. 11.05 — Доля Чорноморського берега. 11.55 — Новини. 12.05 — Молодіжна студія «Гарт». 18.00 — Новини. 18.25 — «Сонячне коло». 18.55 — Урочисті збори, присвячені 118-й річниці з дня народ-

ження В. І. Леніна. Концерт. Трансляція з Палацу культури «Україна». В перерві! Актуальна камера. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.50 — «Ленінська ХХ століття». Ігор Шведов. «Зоряна година». 23.00 — Новини. 23.15 — Співає народний артист УРСР В. Зінькевич.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 —

Навчальна програма. «Вега» повідомляє... Науково-популярний фільм. 8.35, 9.40 — Історія. 4 кл. 9.05 — Док. фільм. 9.10 — Англійська мова. 1 рік навчання. 10.05 — Учням СПТУ. Історія. Ленінський план ГОЕЛРО. 10.35, 11.35 — Музика в житті В. І. Леніна. 11.05 — Англійська мова. 2 рік навчання. 12.05 — Телефільм «Пливи, кораблі!». 13.15 — «Дорослі і діти». Док. телефільми. 14.05 — Новини.

14.10 — Денний сеанс повторного телефільму «Крах інженера Гаріна». 4 серія. 18.00 — Новини. 18.15 — Сільська година. 18.15 — Док. фільм. 18.45 — Грає оркестр духових інструментів Великого театру СРСР. 20.00 — Вечірка казка. 20.15 — Художня гімнастика. Чемпіонат СРСР. 21.00 — «Час». 21.50 — Фільм «Скакав козак через долину». 23.20 — Новини.

УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — «На хвилі дружби». 10.40 — На дорогах республіки. Погода. 10.45 — Живе слово. Культурна української мови. 11.15 — Художня панорама. Художник В. Іданюк. 12.15 — Фільм-концерт «Кайворонки, прилітайте». 12.55 — Новини. 13.10 — Доброго

вам здоров'я. 13.40 — Кінопрограма. «Дивовижний світ природи». 14.20 — Співають і танцюють діти. 15.00 — «Суботні зустрічі». 16.30 — Художній фільм «Одруження». 18.05 — Скарби музеїв України. 18.20 — Естрадні мелодії. 18.35 — Сатиричний об'єктив. 19.00 — Актуальна камера. 19.35 — «Земля моя». Комплекс — Дунай — Дніпро. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Худ. фільм «Віч на віч». 1 серія. 22.50 — Вечірній вісник. 23.15 — Худ. фільм «Віч на віч». 2 серія.

ЦТ (II програма)

8.00 — На зарядку ставай! 8.15 — Програма «Думка». «Скільки коштує пейзаж?».

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Програма «Думка». Телеогляд «Перспектива». 9.05 — Телевізійний театральний абонемент. А. Чехов. «Три сестри». 10.05 — Релігія і політика. 10.35 — «Ерудит». Науково-популярні фільми. 11.25 — Перебудова і право. 11.40 — У світі тварин. 12.45 — Філософські бесіди. Вуття і акрида. 13.30 — Домашня академія. 14.00 — Науково-популярний фільм «Подвиг Карамзіна». 14.30 — Новато

ри і консерватори. 15.00 — Спортивна гімнастика. Чемпіонат СРСР. 16.00 — «Музика в ефірі». У перерві! Реклама. 17.55 — Фільм «Орлине пір'я». 19.15 — «Естафета». Фізкультурно-спортивна програма. 20.00 — Вечірка казка. 20.15 — «Естафета». Фізкультурно-спортивна програма. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Фільм «26 бакинських комсомілів». 23.35 — Новини. 23.45 — Релігія. Чемпіонат Європи. Збірна СРСР — збірна Іспанії.

Співає і танцює молодість. 14.40 — Хвилинка поезії. 14.45 — На прохання глядачів. Телевізійний науково-популярний фільм «Життя на Землі». (Англія). 8 серія — «Володарі повітря». 15.40 — В гостях у казки. «Розумні речі». Телефільм. 1 і 2 серії. 18.00 — Міжнародна панорама. 18.45 — Недільний кінозал. Мультифільм. Док. телефільм. 19.25 — Фільм «Пача-філі». 21.00 — «Час». 21.40 — Клуб любителів опери. 22.40 — Новини. 22.50 — Футбольний огляд.

УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Ритмічна гімнастика. 9.45 — Кіноекран ДАІ. Погода. 9.50 — М. Горький. «Старий». Телевистава. В перерві! Новини. 12.35 — Концерт. 13.35 — Худ. фільм «Принц і жабра». 14.55 — «Село і люди». 15.25 — «Ви нам писали». 15.55 — Кіноанонс. Погода. 16.00 — Морська слава Вітчизни. 17.00 — Програма «Врастерство». 18.00 — Мультифільм на замовлення. 19.00 — Актуальна камера. 19.35 — Тележурнал «Сонячні клар-

нети». Самодіяльні художні колективи Тернопільської області. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Прем'єра відеофільму «На шляху до відродження». Чорнобильська хроніка. 22.30 — Концерт естрадно-симфонічного оркестру Українського телебачення і радіо. 23.05 — Вечірній вісник.

ЦТ (II програма)

8.00 — На зарядку ставай! 8.15 — Програма «Думка». «Скільки коштує пейзаж?».

Науково-популярний фільм. 8.35 — «Портрети». М. Гоголь. 9.35 — Основи економічних знань. Тележурнал «Агро». 10.10 — Російська мова. 10.40 — «В об'єктиві». Науково-популярний фільм. 11.00 — Наука теорія, експеримент, практика. 11.30 — Клуб мандрівників. 12.30 — Чорнобиль: роздуми про майбутнє. 13.05 — «Державний кордон». Художній телефільм. Фільм 3. «Східний рубінь». 1 і 2 серії. 15.30 — Док. телефільм. 16.00 —

«Раймонд Паулс представляє...». Естрадна програма за участю Л. Вайкуле. 16.30 — Художня гімнастика. Чемпіонат СРСР. 17.30 — «Анна Павлова». Док. фільм 10 циклу «Вітчизні віддана». 17.55 — Телевізійний музичний абонемент. Г. Нейгауз і його учні. 19.15 — «Ділові особи». Передача 1. 20.00 — Вечірка казка. 20.15 — «Ділові особи». Передача 2. 21.00 — «Час». 21.40 — Фільм «Моя маленька дружина». 23.00 — Новини.

16 квітня 1988 року

ВИ ЗАМОВЛЯЛИ
ПІСНЮАлександр
РОЗЕНБАУМ

ВАЛЬС-БОСТОН

На ковче из желтых
листьев
В платьице простом
Из подаренного ветром
крепежина
Танцевала в подворотне
осень вальс-бостон.
Отлетал теплый день.
И хрипло пел саксофон
И со всей округи люди
приходили к нам,
И со всех окрестных
крыш слетались птицы,
Танцовщице золотой
захлопав крыльями...
Как давно, как давно
звучала музыка там!
Как часто вижу я сон,
Мой удивительный сон
В котором осень нам
танцует вальс-бостон!
Там листья падают вниз
Пластинки крутятся диск
«Не уходи, побудь
со мной, ты — мой
каприз...».

Опьянев от наслаждения
О годах забыл,
Старый дом, давно
влюбленный в свою
юность,
Всеми стенами качался
окна отворив,
И всем тем, кто в нем
жил,

Он это чудо дарил,
А когда затихли звуки
в сумраке ночном —
Все имеет свой конец
свое начало —
Загрустив, всплакнула
осень маленьким
дождем...

Ах, как жаль, как хороши
было в нем!
Я часто вижу мой сон
Мой удивительный сон
В котором осень нам
танцует вальс-бостон.

Там листья падают вниз
Пластинки крутятся диск
«Не уходи, побудь
со мной, ты — мой
каприз...».

Как часто вижу я сон,
Мой удивительный сон.
В котором осень нам
танцует вальс-бостон.

ДОРОГА УВАГА

Кохання — незбагненна
сила,
Тут свій комплект чеснот
і прав:
Вона за нього штраф
платила,
Бо з клумби квіти
дарував.

Анатолій ПАСТЕРНАК.

150 ГРАМІВ вершко-
вого масла або
маргарину, 2/3 склянки
цукру, 1/2 чайні ложки
соди, погашеної оцтом,
3 яйця, 1 склянка бо-
рошна, ретельно пере-
мішати. В теплу сково-

Торт «Пташине молоко»

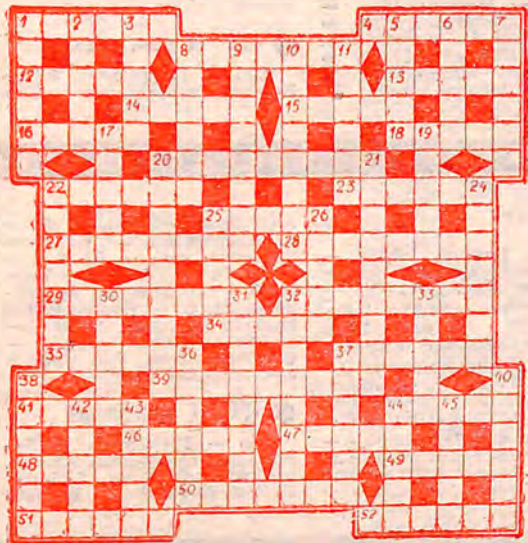
рідку або тортівницю,
змазнену маслом і посипа-
ну манною крупою,
вилити тісто і випікати
в духовці. Торт виїняти,
дати прохолоннути, роз-
різати поперек, перемас-
тити кремом.
Крем: 8 1 склянки мо-
лока і 2 столових ложок
манної крупн вварити

густу кашу, охолодити,
додати 300 грамів верш-
кового масла в банкою
згущеного молока, 2/3
склянки цукру, все
перемішати, збити до бі-
ла, щоб крем був пиш-
ним.

КРОСВОРД

по ГОРИЗОНТАЛІ:
1. Стяг. 4. Богиня ранко-
вої зорі в римській міфоло-
гії. 6. Сукупність слів
людини. 12. Американ-
ський папуга. 13. Відомий
радянський розвідник.
14. Радянський фізик,
академік. 15. Порт у
Франції. 16. Перекона-
ння, погляди, основи світо-
гляду. 18. Видошунач.
20. Дорогоцінний камінь.
22. Зворотний бік медалі,
монети. 23. Рослина ро-
днини хрестоцвітних.
25. Хімічний елемент.
27. Відображення вла-
стостей предметів органа-
ми людини. 28. Найвище
вчене звання в СРСР.
29. Популярний україн-
ський естрадний співак.
32. Автор рок-опери «Юно-
на» і «Авось». 34. Виги-
навець головної ролі
фільму «Сільський детек-
тив». 35. Плід. 37. Львів-
ське кондитерське ви-
робниче об'єднання.
39. Другорядний член ре-
чення. 41. Знак нагороди
у дореволюційній Росії.
44. Міра об'єму і містко-
сті сипких тіл. 46. Радян-
ський конструктор ракет-
них двигунів. 47. Велика
посудина. 48. Напій.
49. Французький пись-
менник-гуманіст епохи
Відродження. 50. Газета
японських комуністів.
51. Форма пельменів. 52. Не-
велике самохідне судно.

по ВЕРТИКАЛІ: 1. Пе-
реведення твердої речо-
вини в рідкий стан. 2. Ди-
пломатичний ранг. 3. Лі-
ва притона Міссісіпі.
5. Болгарський письмен-

ник і громадський діяч.
6. Форма відображення
дійсності в мистецтві.
7. Швидкий темп в музи-
ці. 8. Частина слова.
9. Форма ведення бойових
дій. 10. Штат в центрі
США. 11. Річка у Волин-
ській області. 17. Герой
вірменського епосу.
19. Одна з трьох світових
релігій. 20. Автор, заслу-
жений артист УРСР.
21. Російська радянська
співачка, герой Праці.
22. Переліс населення в
Росії XVIII—XIX століть.
24. Козацький полковник,
голова посольства до ро-
сійського уряду в 1653
році. 25. Комахоїдний
птах. 26. Частина бухгал-

терського балансу. 30. Ук-
раїнський живописець-
передвижник. 31. Вид на-
роднописної творчості.
32. Збір даних про
протинника. 33. Порт у Фін-
ській затоці. 36. Злочин,
що полягає в умисному
приниженні честі й гід-
ності особи. 37. Вершина
в Судетах. 38. Прилад для
вимірювання глибини во-
додію. 40. Творець першо-
го в Росії «цивільного»
дирижабля. 42. Суцільно
заселений виступ у стіні
будинку. 43. Давньогрець-
ка назва Дністра. 44. Дов-
гий чотириколісний віз.
45. Вид графіни.

Склав В. МАНОЙЛЕНКО.

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД
«ОЛІМПІЙСЬКИЙ».

ЗА 9 КВІТНЯ

по ГОРИЗОНТАЛІ: 5. Пі-
рует. 6. Лондон. 9. Факел.
11. Тодес. 12. Слаломіст.
15. Репріз. 18. Сентор.
19. Піфагор. 20. Каска.

21. Нурмі. 23. Команда.
26. Коніт. 27. Діоптр.
31. Медведєв. 33. Ривок.
34. Навіс. 35. Футбол.
36. Кудот.

по ВЕРТИКАЛІ: 1. Лі-
дер. 2. Медаль. 3. Поміст.
4. Молот. 7. Тандем.
8. Петров. 10. Гонка.
13. Дистанція. 14. Цере-
монія. 16. Філатов.
17. «Торнадо». 22. Кол-
чин. 24. Атлет. 25. Стадій.
28. Період. 29. Рефері.
30. «Форум». 32. Галоп.

БУЛИ И МИ КОЛИСЬ
РИСАКАМИ...30 років тому знаме-
нитий кінь Пржевальско-

го щез із рідних азій-
ських степів. На сьогодні
в зоопарках світу набе-
реться ледве чотири
сотні цих диких тварин.
Але ось новина: із ра-
дянського заповідника
Асканія-Нова кілька ко-
ней доставлено до Ве-
ликого Гобійського запо-
відника (Монголія), де
вони спробують жити на
волі.

ЧОМУ НЕ ВИДНО
БЕЛЬМОНДО?Це питає наш глядач,
зауваживши, що не по-

являється нових фільмів
із участю відомого
французького артиста. А
Жан-Поль Бельмондо по-
дався... у театр, куди
повернувся після 28-річ-
ної перерви.

Майже рік він із успі-
хом виступав у головній
ролі спектаклю «Кін» за
п'єсою О. Дюма (посте-
новка Р. Оссейна). Нині
артист готується до ви-
стави «Сірано», який теж
пропрокують глядацьке
визнання.

Для тих,
хто в'яже

Узор «Зигзаг»

Кількість петель крат-
на 6 плюс 2 крайні.

1 ряд — *3 петлі ли-
цьовою, 1 накид, 3 пет-
лі разом лицьовою, 1 на-
кид*, остання петля ли-
цьовою (крайня).

2 ряд — петлі виво-
рітні.

3 ряд — 1 петля ли-
цьова, *1 накид, 8 петлі
разом лицьовою, 1 накид,
3 петлі лицьові*, остан-
ня петля лицьова (край-
ня).

4 ряд — петлі лицьові.
Повторювати в 1-го
ряду.

Узор «Ажурні діагоналі»

Кількість петель крат-
на 4 плюс 1.

1 ряд — 1 петля ли-
цьова, *1 накид, 2 петлі
разом лицьовою, 2 петлі
лицьові*.

2 ряд — петлі виво-
рітні.

3 ряд — 2 петлі лиць-
ові, *1 накид, 2 петлі раз-
ом лицьовою, 2 петлі
лицьові*.

4 ряд — як 2-й.

5-й ряд — 3 петлі ли-
цьові, *1 накид, 2 петлі
разом лицьовою, 2 петлі
лицьові*.

6 ряд — як 2-й.

Повторювати в 1-го ря-
ду.

Узор «Плетення».

Кількість петель крат-
на 6 плюс 1.1 ряд — *4 петлі виво-
рітні, 2 петлі лицьові*.

2 ряд — в'язати за
узором: лицьові лицьови-
ми, виворітні — виворі-
тними.

3 ряд — за узором.

4 ряд — за узором.

5 ряд — 1 петля виво-
рітна, *2 петлі лицьові,

4 петлі виворітні*.

6, 7, 8 ряди — як 5-й.

Повторювати в 1-го
ряду.сцена
екран
арена

● Дорогі кіровоградці!
Хореографічний ансамбль
«Пролісок» запрошує вас
на добродійні концерти, які
відбудуться 16 і 17 квітня в
приміщенні українського му-
зично-драматичного театру
імені М. Л. Кропивницького.
Хто не встигне побувати на
концерті сьогодні о 19 год.-
ні, може зробити це завтра
о 13.00 або 17-й години.

● Любителів фортепіан-
ної музики запрошуємо на
концерт піаніста Юрія Шус-
тера (абонемент № 1), який
відбудеться сьогодні, 16 квіт-
ня о 19 год. 30 хв. в актовому
залі музичного училища.
В програмі концерту —
фортепіанні твори Гайдна,
Гранадоса, Гавріліна та ін-
ших композиторів.

● Сьогодні о 19 год. 30 хв.
у приміщенні обласної фі-
лармонії виступає ансамбль
«Зоряни» (солістка Антоні-
на Червінська, художній ке-
рівник народний артист
УРСР А. Кривоножко). На-
ші «Зоряни» виступають
вдома не так часто. Кірово-
градці, ви маєте приємну
нагоду познайомитися з но-
вою фольклорною програ-
мою колективу.

Редактор
Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

«Молодий комунар» —
орган Кіровоградського
обласного комітета
ЛКСМ України.
На українському мовно.

НАША АДРЕСА:
316050, МПС,
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

Телефони: редактора — 2-54-26;
заступника редактора — 2-29-92;
відповідального секретаря
2-27-65; відділів: комуністично-
го виховання — 4-66-79, 4-64-21;
комсомольського життя та еко-
номіки — 2-04-84; учнівської
молоді і соціальних проблем —
2-59-82; фотолaboratorії —
4-94-94; оголошень — 4-28-96;
коректорської — 3-61-83.

Газета виходить щосуботи.

Друкарня імені Г. М. Димитрова
видавництва
«Кіровоградська правда»
Кіровоградського обкому
Компартії України,
м. Кіровоград, вул. Гліни, 2.

БК 08538. Індекс 61103.

Зам. № 170. Тираж 57 800.

Над номером працювали:
складач машинного набору —
М. Мушкетерський,
складачі вручну — Л. Ур-
саленко, Н. Старостіна,
коректори — Л. Кова-
ленко, Л. Сердюченко,
цінограф — О. Шерби-
на, друкарі — В. Виногра-
дов, В. Цонев, В. Дов-
гий, відповідальний чер-
говий — Н. Данніченко.

Миттєвості весни.

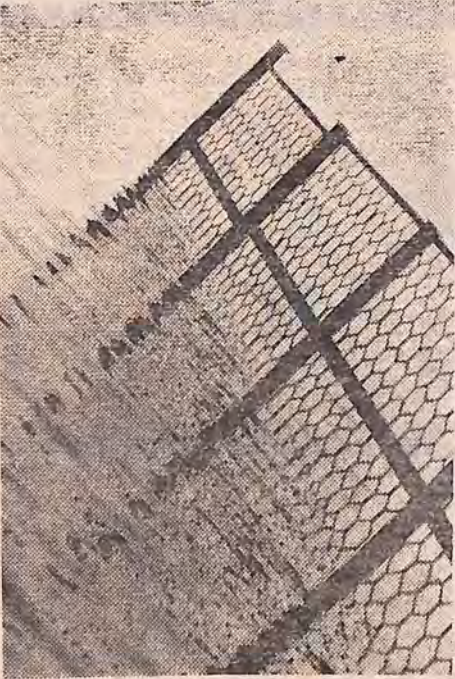

Фото В. ГРИВА.